

KERNGETALLEN WMO
GEMEENTE SLOCHTEREN

ONDERZOEKSBUREAU
CENTRUM VOOR MAATSCHAPPELIJKE ONTWIKKELING
(CMO) GRONINGEN

Kengetallen WMO Slochteren

2007

Onderzoeksbureau CMO Groningen

augustus 2007

Auteurs/ onderzoekers: Jeroen Kuiper
Jan Kruijer
Renske Jaarsma
Marjolijne Vinkenburg

Adres: Centrum voor Maatschappelijke Ontwikkeling Groningen
Postbus 2266
9704 CG Groningen
tel. 050 577 01 01
www.cmogroningen.nl

Grafisch ontwerp omslag: Shootmedia, Groningen
Opmaak figuur 1: Jozef van Genk, gemeente Groningen
Tekstadvisering: Taalfocus

© Copyright 2007, Centrum voor Maatschappelijke Ontwikkeling Groningen

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het Centrum voor Maatschappelijke Ontwikkeling Groningen.

Voor zover het maken van kopieën is toegestaan op grond van artikel 16B Auteurswet 1912^j° het Besluit van 20 juni 1974, Stb. 351, zoals gewijzigd bij Besluit van 23 augustus 1995, Stb. 471 en artikel 17 Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 882, 1180 AW Amstelveen). Voor het overnemen van een of meer gedeelten uit deze opgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) dient men zich te wenden tot het Centrum voor Maatschappelijke Ontwikkeling Groningen.

INHOUD

1	Inleiding	5
2	Wet Maatschappelijke Ondersteuning	7
2.1	Prestatieveld 1: Leefbaarheid en sociale samenhang	7
2.1.1	Sociale samenhang	7
2.1.2	Sociaal-economische statusscore (SES-score)	8
2.1.3	Mate van maatschappelijke participatie	10
2.1.4	Voorzieningen	10
2.2	Prestatieveld 2: Preventieve voorzieningen jeugd en opvoeders	13
2.2.1	Consultatiebureau	13
2.2.2	Kinderopvang en peuterspeelzalen	14
2.2.3	Zorgnetwerken	15
2.2.4	Jongerenwerk	16
2.2.5	Aantal jongeren tot 23 jaar	16
2.2.6	Jongeren in het voortgezet onderwijs	18
2.2.7	Onderwijsvoorzieningen: Kinderen op de basisscholen	19
2.3	Prestatieveld 3: Informatie, advies en cliëntondersteuning	21
2.3.1	Aanwezigheid lokaal loket	21
2.3.2	Seniorenvoorlichting	21
2.4	Prestatieveld 4: Mantelzorg en vrijwilligers	22
2.4.1	Mantelzorg krijgen en mantelzorg verlenen	22
2.4.2	Bereik steunpunt mantelzorg en vrijwillige Thuishulp	24
2.4.3	Vrijwilligerswerk	27
2.5	Prestatieveld 5: Bevorderen deelname kwetsbare groepen	27
2.5.1	Schatting van het aantal mensen met beperkingen nu en in 2020	27
2.5.2	Zelfstandig wonende ouderen	28
2.5.3	Alleenwonende ouderen	28
2.5.4	Prognose behoefte aan zorgvoorzieningen	29
2.6	Prestatieveld 6: Voorzieningen voor mensen met beperkingen	29
2.6.1	Huishoudelijke verzorging, persoonlijke verzorging en verpleging	30
2.6.2	Maatschappelijk werk	30
2.6.3	Contacten geestelijke gezondheidszorg	31
2.6.4	Verstrekingen WVG	32
2.7	Prestatieveld 7: Maatschappelijke opvang, advies- en steunpunten huiselijk geweld	32
2.7.1	Maatschappelijke opvang	32
2.7.2	Huiselijk geweld: omvang en advies- en steunpunten	33
2.8	Prestatieveld 8: Openbare Geestelijke Gezondheidszorg	36
2.9	Prestatieveld 9: Verslavingsbeleid	37
2.10	Prestatieveld 10: Wonen met Zorg	38
2.10.1	Woningen voor ouderen	38
2.10.2	Woningen voor overige groepen	39
2.10.3	Opgave woningen 2006 – 2015	40
3	Algemeen deel	42
3.1	Demografische gegevens	42
3.1.1	Het aantal inwoners in de dorpen	42
3.1.2	Bevolkingsopbouw per wijk	43
3.1.3	Relatieve bevolkingsontwikkeling 1997-2006	43
3.1.4	Bevolkingsontwikkeling 2001-2006 per wijk naar leeftijdscategorie	44
3.1.5	Groene en grijze druk	44
3.1.6	Ontgroening en vergrijzing	45
3.1.7	Bevolkingsprognose voor 2010 en 2020	46
3.1.8	Huishoudentypen	49

3.1.9	Eenouderhuishoudens.....	49
3.1.10	Prognose aantal huishoudens	50
3.1.11	Aantal ouderen	50
3.2	Werkgelegenheid, werkloosheid en inkomen	51
3.2.1	Ontwikkeling van het aantal banen	51
3.2.2	Ontwikkeling werkgelegenheid per bedrijfstak	52
3.2.3	Werkloosheid: aantal niet werkende werkzoekenden	52
3.2.4	Werkloosheidspercentage.....	54
3.2.5	Inkomen: gemiddeld besteedbaar inkomen.....	55
3.2.6	Inkomen: armoede (huishoudens met een laag inkomen).....	55
3.2.7	Uitkeringen.....	57
3.3	Veiligheid en criminaliteit	59
3.3.1	Subjectieve veiligheid	59
3.3.2	Misdrijven	59
Bijlage 1: wijken en dorpen in de gemeente Slochteren		61
Bijlage 2: Ligging postcodegebieden in gemeente Slochteren.....		62

1 Inleiding

CMO Groningen verzamelt sinds 1996 gegevens voor de provincie Groningen om uitvoering te geven aan haar monitorrol in het sociale domein. Hieruit voortvloeiend, werden in 2000 en 2001 voor zes regio's kengetallenrapporten opgesteld. In een aantal regio's hebben de hierover lokaal en regionaal gevoerde discussies gediend als basis voor de beleidslijn die werd ingezet in de gebiedsprogramma's 2002-2004 en 2005-2008.

De gemeente Slochteren wil inzicht krijgen in de stand van zaken en ontwikkelingen in het regionale en gemeentelijke sociale domein. Gezien het feit dat per 1 januari 2007 de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) van kracht is geworden, wil deze gemeente de kengetallen toegespitst zien op de nieuwe taken en verantwoordelijkheden die deze nieuwe wet met zich meebrengt.

Deze rapportage bestaat uit twee gedeelten: een WMO-gedeelte met daarin kengetallen betreffende de prestatievelen van de WMO (inclusief prestatieveld 10) en daarnaast een algemeen deel met daarin kengetallen betreffende demografische ontwikkelingen, werkgelegenheid en inkomen, en veiligheid. Deze dienen als achtergrondinformatie.

In totaal levert het rapport voornamelijk cijfermatige informatie die gebruikt kan worden voor de (verdere) ontwikkeling en uitvoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) in de gemeente Slochteren. Hierbij moet wel aangetekend worden dat de diverse prognoses geen rekening houden met de realisatie van het nieuwbouwproject Meerstad.

In het rapport is onderscheid gemaakt naar dorpen binnen de gemeente Slochteren. In figuur 1 is te zien waar de dorpen zijn gesitueerd.

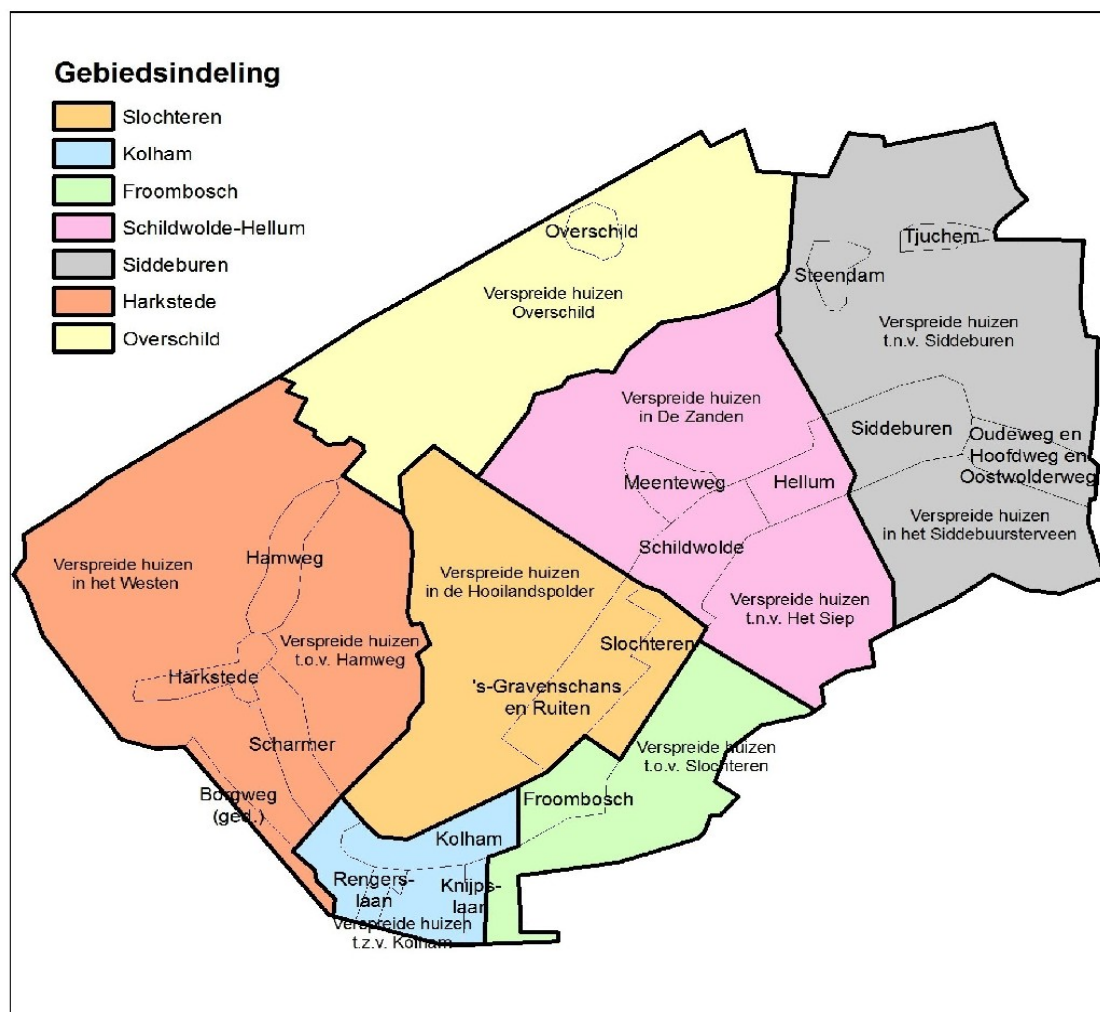
Een aantal gegevens in dit rapport worden gepresenteerd volgens een dorpsindeling (gebaseerd op zescijferige postcodes).

Niet alle gegevens zijn op dorpsniveau beschikbaar, vandaar dat er ook gegevens naar *postcodegebieden* worden weergegeven (indeling gebaseerd op viercijferige postcodes), zie tabel 1. Slochteren bestaat uit veertien postcodegebieden. In bijlage 1 worden beide indelingen naast elkaar gelegd en in bijlage 2 kan men de ligging van de postcodegebieden waarnemen.

Tabel 1: Dorpen en bijbehorende postcodegebieden, gemeente Slochteren

Gemeente Slochteren buurten/ dorpen	Postcode
Slochteren	9618 en 9621
Froombosch	9619
Kolham	9615
Schildwolde	9626
Hellum	9627
Siddeburen	9628, 9629 en 9939
Harkstede	9616, 9617 en 9623
Overschild	9624 en 9625

Figuur 1: Dorpen en buurten Slochteren

2 Wet Maatschappelijke Ondersteuning

In dit hoofdstuk worden diverse kengetallen betreffende de tien prestatievelden van de WMO weergegeven. De kengetallen zijn per prestatieveld uitgewerkt.

2.1 Prestatieveld 1: Leefbaarheid en sociale samenhang

Prestatieveld 1 is gericht op het bevorderen van sociale samenhang in en de leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten. In deze paragraaf vindt u informatie over sociale samenhang, sociaal-economische status en voorzieningen.

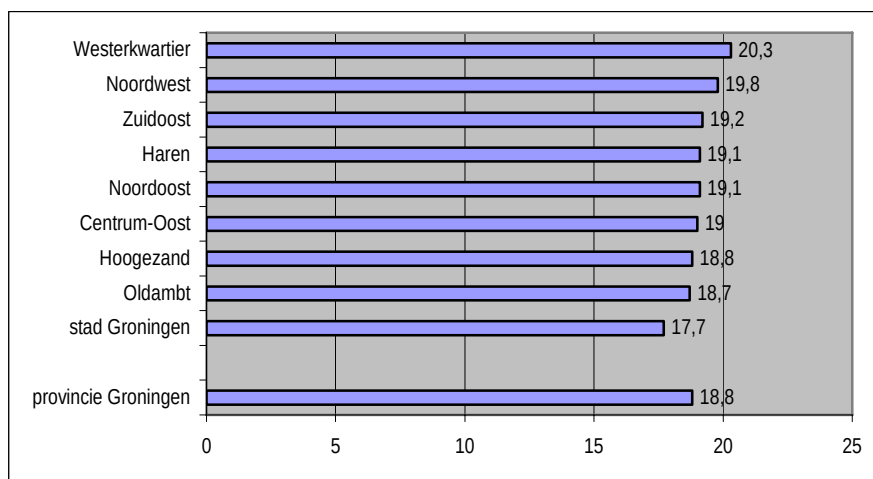
2.1.1 Sociale samenhang

Op basis van gegevens uit de GGD-gezondheidsenquête is in 2006 voor de provincie Groningen en voor de regio's een score voor sociale samenhang berekend. Deze was gebaseerd op antwoorden op een vijftal stellingen: de mensen in de buurt helpen elkaar, de mensen in de buurt voelen zich met elkaar verbonden, de mensen in de buurt zijn te vertrouwen, de mensen in de buurt kunnen in het algemeen slecht met elkaar opschieten, en ik ga liever niet om met mensen die in mijn buurt wonen.

In Figuur 2 geven we een overzicht van de berekende scores (hoe hoger de score, hoe hoger de sociale samenhang).

De scores liggen voor de regio's in de provincie redelijk dicht bij elkaar. Alleen de stad Groningen heeft een relatief lage score, duidend op een iets lager niveau van sociale samenhang. De regio noordwest (Bedum, Ten Boer, Loppersum, Slochteren, Winsum, Eemsmond en De Marne) heeft na de regio Westerkwartier de grootste sociale samenhang.

Figuur 2: Sociale samenhang per regio, 2006

Bron: GGD-gezondheidsenquête, 2006

2.1.2 Sociaal-economische statusscore (SES-score)

In dit deel gaat het over de sociaal-economische statusscores van de diverse postcodegebieden binnen de gemeente Slochteren. Deze statusscore is gebaseerd op het gemiddeld inkomen per dorp, het percentage inwoners met een laag inkomen, het percentage laagopgeleiden en het percentage werklozen in een postcodegebied. De statusscore loopt van -4 tot +4, waarbij een hogere score een hogere achterstand betekent.

In totaal zijn er ruim 3800 postcodegebieden in Nederland, die zijn gerangschikt naar statusscore. De rangorde loopt van 1 tot 3965 (hoogste achterstand).

In de volgende tabellen staan alle postcodegebieden van Slochteren met de naam van het gebied en de statusscores van 1994, 1998, 2002 en 2006. In Slochteren zijn het vooral de postcodegebieden rond Siddeburen en Slochteren die een lage score in de landelijke rangorde genieten. Het contrast in statusscore is met name groot tussen de aan elkaar gelegen postcodegebieden Kolham (9615) en het buitengebied Slochteren-Kolham (9618). Zie voor de ligging van de postcodegebieden bijlage 1.

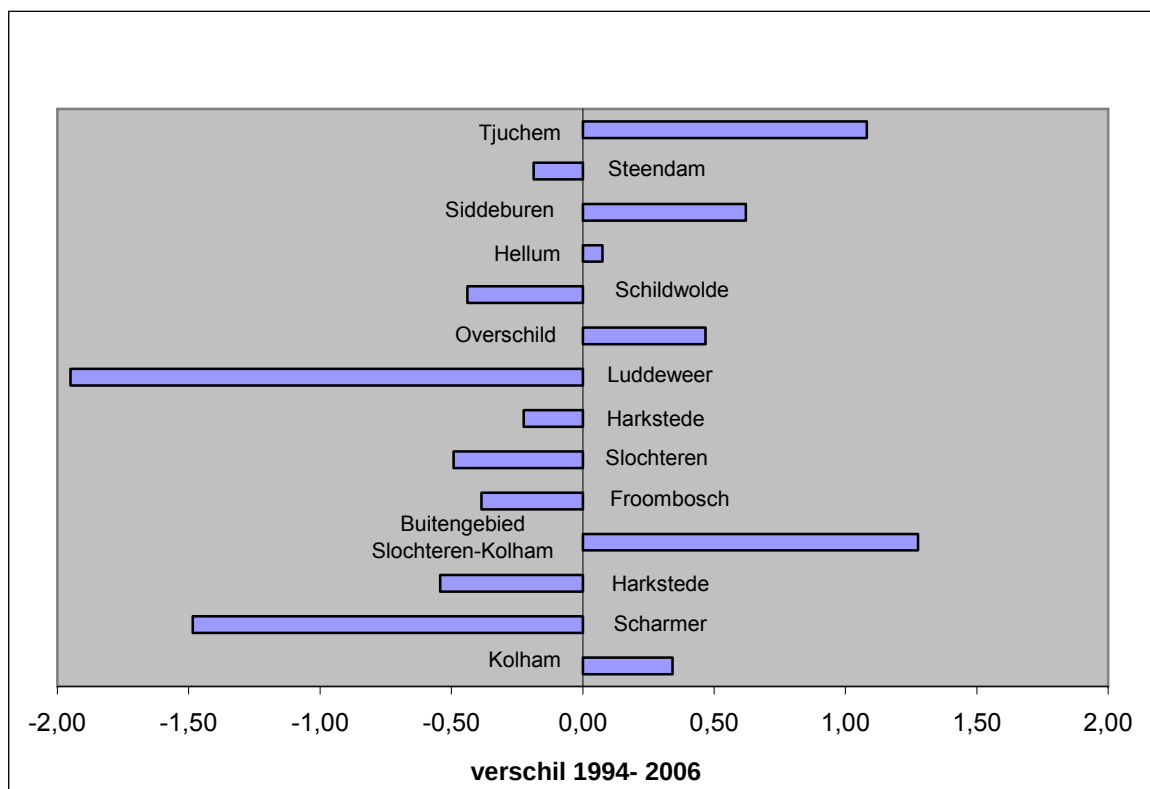
Tabel 2: Scores sociaal-economische status, 1994-2006, per postcodegebied Slochteren

post-code	Wijk/ dorp	Score 1994	Score 1998	Score 2002	Score 2006	Landelijke rangorde (gesorteerd)
9615	Kolham	0,65	0,55	1,35	0,99	3.387
9616	Scharmer	0,23	-0,40	0,58	-1,26	345
9617	Harkstede	0,01	-0,06	-0,18	-0,53	1.116
9618	Buitengebied Slochteren-Kolham	1,04	1,04	1,84	2,31	3.880
9619	Froombosch	-0,05	0,04	0,00	-0,43	1.273
9621	Slochteren	0,25	0,32	0,48	-0,24	1.632
9623	Harkstede	-0,37	-0,20	0,64	-0,59	1.006
9624	Luddeweer	1,82	-0,57	-0,83	-0,13	1.841
9625	Overschild	0,12	0,35	-0,05	0,59	3.028
9626	Schildwolde	0,50	-0,05	-0,06	0,06	2.224
9627	Hellum	-0,46	0,03	0,16	-0,39	1.349
9628	Siddeburen	0,05	0,31	0,80	0,67	3.106
9629	Steendam	0,77	-1,31	0,36	0,58	3.018
9939	Tjuchem	-0,49	-0,75	-0,25	0,59	3.036

Bron: SCP- Wegener Direct Marketing Nederland BV, 2006

In figuur 3 is het verschil in statusscores weergegeven tussen 1994 en 2006. In de gemeente Slochteren is de achterstandsscore toegenomen in het buitengebied Slochteren-Kolham en vooral afgenomen in de dorpen Luddeweer en Scharmer.

Figuur 3: Verschil in score sociaal-economische status, 1994-2006, postcodegebieden Slochteren

Bron: SCP/ Wegener Direct Marketing Nederland BV, 2006

2.1.3 Mate van maatschappelijke participatie

Het is mogelijk een inschatting te maken van het aantal Slochteren dat (zeer) beperkt deelneemt aan het maatschappelijk leven. Het blijkt dat ongeveer 8,3 procent van de Slochteren van 18 jaar en ouder geen betaald werk doet én geen vrijwilligerswerk doet én geen lid is van een vereniging (GGD, 2006). Omgerekend gaat het dan om ongeveer 950 inwoners van Slochteren van 18 jaar en ouder. In vergelijking met de provincie en de regio (Haren, Slochteren en Hoogezand-Sappemeer) zijn er nauwelijks verschillen. Wel moet worden aangetekend dat het hier gaat om een schatting. Met betrekking tot de maatschappelijke participatie zijn er 121 mensen ondervraagd.

Tabel 3 Maatschappelijke participatie in Slochteren

Regio	Relatief
Slochteren (121)	8,3 %
Regio Centraal (553)	8,5 %
provincie Groningen (4.768)	8,5 %

Bron: GGD, 2006

2.1.4 Voorzieningen

Voorzieningenindex

Het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) heeft in 2006 een voorzieningenindex gepresenteerd. Deze index is een maat voor het voorzieningenniveau per postcodegebied.

Het SCP spreekt van een 'behoorlijk voorzieningenniveau' als een compleet pakket aan basisvoorzieningen aanwezig is. Basisvoorzieningen zijn: winkels voor dagelijkse levensbehoeften (supermarkten), basisscholen en huisartsen.

Het SCP onderscheidt de volgende voorzieningenniveaus:

Niveau 1: Alle (veel gebruikte) voorzieningen zijn aanwezig. Behalve tenminste een winkel, een huisarts en een basisschool (de basisvoorzieningen) is er in het postcodegebied ook tenminste een bibliotheekvestiging, gecombineerd met een of meerdere sociaal-culturele centra, sporthallen en sportvelden.

Niveau 2: Naast een of meerdere winkels voor dagelijkse levensbehoeften, basisscholen, en huisartsen, zijn er een of meer (maar niet alle) overige voorzieningen aanwezig.

Niveau 3: Er zijn één of twee basisvoorzieningen aanwezig, en één of meer van de overige voorzieningen.

Niveau 4: Er is één van de basisvoorzieningen, of geen basisvoorziening en alleen één of meer van de overige voorzieningen in het postcodegebied.

Niveau 5: Er zijn geen voorzieningen in het postcodegebied.

In de volgende tabellen staat per postcodegebied het voorzieningenniveau volgens de voorzieningenindex van het SCP.

In de gemeente Slochteren hebben het Buitengebied Slochteren-Kolham, Luddeweer en Steendam een voorzieningenniveau 4, dat wil zeggen er is één basisvoorziening, of geen basisvoorziening en alleen één of meer van de overige voorzieningen in het postcodegebied.

Tabel 4: Voorzieningenindex, 2006, per postcodegebied in Slochteren

postcode	buurt/dorp	niveau voorzieningenindex
9615	Kolham	2
9616	Scharmer	3
9617	Harkstede	1
9618	Buitengebied Slochteren-Kolham	4
9619	Froombosch	2
9621	Slochteren	1
9623	Harkstede	3
9624	Luddeweer	4
9625	Overschild	2
9626	Schildwolde	2
9627	Hellum	2
9628	Siddeburen	1
9629	Steendam	4
9939	Tjuchem	2

Bron: SCP, 2006

Huisartsen, tandartsen en apotheken

In de gemeente Slochteren zijn zes huisartsen (inclusief één duopraktijk) allen apotheekhoudend en vier tandartsenpraktijken. Door het aantal huisartsen, apotheken en tandartsen te relateren aan de bevolkingsomvang zijn gemeenten onderling vergelijkbaar voor wat betreft het voorzieningenniveau. In de volgende tabel is te zien dat er in Nederland gemiddeld zes huisartsen per tienduizend inwoners zijn. Slochteren scoort met 4,0 onder dit gemiddelde. Ook het aantal tandartsen en apotheken is veel kleiner dan het landelijke (en provinciale) gemiddelde.

Tabel 5: Aantal huisartsen, tandartsen, apothekers per 10.000 inwoners, Slochteren, provincie en Nederland, 2006

	huisartsen per 10.000 inwoners	tandartsen per 10.000 inwoners	apotheken per 10.000 inwoners
Slochteren	4,0	2,7	4,0
provincie	6,1	6,4	4,3
Nederland	6,0	5,4	2,9

Bron: Gemeente Slochteren

Postkantoren, banken, sportaccommodaties, supermarkten en kerken

In de volgende tabel is per postcodegebied in Slochteren weergegeven hoeveel postkantoren (of postservicepunten), banken, supermarkten en kerken aanwezig zijn. Ook staat in de tabellen welke sportvoorzieningen er zijn.

Tabel 6: Postkantoren, banken, sportaccommodaties, supermarkten en kerken, per postcodegebied in Slochteren, 2006

postcode	buurt / dorp	postkantoren/ servicepunten	banken	sport- accommodaties*	super- markten	kerken
9615	Kolham			HP		•
9616	Scharmer			Z		
9617	Harkstede		•	HP	•	••
9618	Buitengebied Slochteren-Kolham					
9619	Froombosch	•		HP		•
9621	Slochteren	•		ZH		
9623	Harkstede					
9624	Luddeweer					
9625	Overschild			HP		••
9626	Schildwolde	•		HP	•	••
9627	Hellum			P		•
9628	Siddeburen	•	••	HP	•	•••
9629	Steendam					
9939	Tjuchem			HP		•

Bron: gemeente Slochteren, De gemeente Slochteren in cijfers (2007)

*Z=zwembad, H= sporthal/sportzaal, en P=sportpark

Dorps- en buurthuizen

De dorpshuizen in Slochteren staan in tabel 7. Het aantal dorpshuizen is per postcodegebied weergegeven. In de gemeente Slochteren zijn in totaal vijf dorpshuizen. Niet meegeteld zijn de zalencentra. De overige voorzieningen staan weergegeven in het rapport 'De gemeente Slochteren in cijfers'.

Tabel 7: Dorpshuizen Slochteren

postcode	wijk/dorp	aantal
9615	Kolham	•
9616	Scharmer	-
9617	Harkstede	-
9618	Buitengebied Slochteren-Kolham	-
9619	Froombosch	•
9621	Slochteren	-
9623	Harkstede	-
9624	Luddeweer	-
9625	Overschild	•
9626	Schildwolde	-
9627	Hellum	•
9628	Siddeburen	-
9629	Steendam	-
9939	Tjuchem	•

Bron: Gemeente Slochteren

Bibliotheken

De ontwikkelingen met betrekking tot de uitleningen in het jaar 2006 worden in het jaarverslag 2006 van de openbare bibliotheek Slochteren kort en bondig toegelicht: *“De uitleencijfers tonen in totaal meer uitleningen. Zeer opvallend en verheugend is dat de uitleningen van de bibliotheek van Harkstede met meer dan elf procent gestegen zijn. De bibliotheek van Siddeburen leende bijna vijf procent meer uit en Slochteren 3,5 procent minder.”* Over de ontwikkelingen van het aantal leners wordt niet gerept.

Het aantal leners van de bibliotheek in Slochteren in 2005 is kleiner dan in 2004, daarentegen is het aantal uitleningen gelijk gebleven. In 2004 was het aantal leners van de bibliotheek Slochteren ten

opzichte van de bevolking 27,4 per 10.000 inwoners: in 2006 is dit gedaald naar 26,4. Hierbij moet worden aangetekend dat het alleen de leners bij de openbare bibliotheek binnen de gemeente Slochteren betreft.

Tabel 8: Aantal leners en uitleningen, Slochteren, 2006

	Hark- stede	Sidde- buren	Sloch- teren	Kol- ham	bus	2005	2004	verschil 2004 – 2005
Leners								
Volwassenen	357	570	652	51	51	1.681	1.697	0%
Jeugd	528	587	656	78	358	2.207	2.341	-6%
Instellingen	5	13	15		23	56	52	+8%
Totaal leners	890	1.170	1.323	129	432	3.944	4.090	-4%
Uitleningen totaal	29.098	39.694	47.161	5.264	14.653	137.494	137.913	0%
Volwassenen	11.158	20.490	23.830	2.584	1.779	60.111	61.574	
Jeugd	15.189	16.036	19.253	2.410	13.270	66.158	65.110	
Cd's e.d.	10	68	80		36	174	327	
Tijdschriften	2.741	3.100	3.998		1.212	11.051	10.902	
Openingsuren	11	11,5	12	4		38,5	38,5	

Bron: Jaarverslag 2006, Stichting Openbare Bibliotheek Slochteren

2.2 Prestatieveld 2: Preventieve voorzieningen jeugd en opvoeders

Prestatieveld 2 heeft betrekking op de op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met opgroei problemen en ondersteuning van ouders met opvoedproblemen.

2.2.1 Consultatiebureau

De Stichting Jeugdgezondheidszorg Groningen voert de jeugdgezondheidszorg uit voor kinderen van 0-4 jaar in de hele provincie Groningen, m.u.v. de gemeente Haren. Alle vermelde gegevens zijn gebaseerd op het jaarverslag 2005 van de Stichting Jeugdgezondheidszorg Groningen. De vermelde gegevens zijn door JGZ elektronisch vastgelegd naar aanleiding van een contactmoment. Sommige gegevens worden alleen vastgelegd op peildata.

In de gemeente Slochteren waren op 31 december 2005 154 kinderen van 0 tot en met 1 jaar en 521 kinderen van 1 tot en met 4 jaar geregistreerd. Kinderen van asielzoekers zijn hierbij ook meegeteld als zij naar het reguliere consultatiebureau gaan.

Risicokinderen

Risicokinderen zijn kinderen uit gezinnen waar draagkracht en draaglast langdurig uit evenwicht zijn. Er is sprake van een multiprobleemgezin als twee of meer van de volgende factoren aanwezig zijn: vervuiling – verslaving – prostitutie – criminaliteit – gebrekkige verzorging – veel verhuizen – armoede en schuld – geweld in het gezin¹ (definities JGZ Groningen). In het jaar 2005 zijn er van het totaal aantal geregistreerde kinderen in de gemeente Slochteren 37 kinderen (vijf procent) geregistreerd als risicokind. Daarvan behoort één kind (< 1 procent) tot een multiprobleemgezin. Ter vergelijking: Het percentage risicokinderen voor het hele werkgebied (provincie Groningen m.u.v. Haren) is 14. Het percentage kinderen uit multiprobleemgezinnen is 4

¹ Inmiddels is deze definitie aangepast. Hij luidt nu: Een gezin dat kampt met een chronisch complex van socio-economische en psychosociale problemen waarvan de betrokken hulpverleners vinden dat het te weerbarstig is voor hulp.

Spraak- en taalontwikkeling

De Stichting JGZ Groningen registreert de volgende gegevens:

- Het aantal kinderen van veertien maanden dat tweetalig wordt opgevoed. Gronings wordt hier ook beschouwd als taal.
- Het aantal kinderen van veertien maanden dat successief tweetalig wordt opgevoed waarbij de eerste taal geen Nederlands is.
- Het aantal kinderen dat met drie jaar een achterstand op de GMS (Groninger Minimum Spraaknormen) heeft.

In de gemeente Slochteren zijn in het jaar 2005 twaalf kinderen (acht procent) met een taalachterstand op de leeftijd van drie jaar geregistreerd.

Verwijzing naar voorschoolse voorzieningen

Alle ouders worden tijdens het consult op de leeftijd van achttien maanden attent gemaakt op het belang van de peuterspeelzaal. De Stichting JGZ Groningen registreert echter alleen het op indicatie specifiek motiveren van ouders om hun kind op een peuterspeelzaal of kinderdagverblijf te plaatsen of deel te nemen aan programma's voor ontwikkelingsstimulering. De indicatie kan bijvoorbeeld de taalontwikkeling betreffen, de sociale omstandigheden of de opvoedcapaciteiten van de ouders. De verwijzingen zijn natuurlijk ook afhankelijk van het beschikbare aanbod. De registratie vindt plaats op de leeftijd van drie jaar. In de gemeente Slochteren zijn drie kinderen in 2005 verwezen naar voorschoolse voorzieningen (peuterspeelzaal of kinderdagverblijf). Daarvan is één kind verwezen naar intensieve educatieve (taalstimulerings- of gezinsondersteunende) programma's.

2.2.2 Kinderopvang en peuterspeelzalen

Kinderopvang

De voorzieningen voor kinderopvang en het aantal beschikbare kindplaatsen zijn in kaart gebracht aan de hand van de gemeentegidsen en de inspectierapporten van de hulpverleningsdienst Groningen (2006). De gemeente Slochteren kent de volgende mogelijkheden voor kinderopvang:

Tabel 9: Aanwezige kinderopvang gemeente Slochteren, 2006

naam	plaatsen dagopvang	plaatsen BSO	organisatie
Dagopvang Skippy, Harkstede	38		Stichting Timpaan/SKPW
Buitenschoolse opvang Skippy, Harkstede		40	Stichting Timpaan/SKPW
Gastouderbureau Thuis in Balans (TIB), Schildwolde	48		Krista Visker
Gastouderbureau de Veenborg, Kolham	4		Marian van Dijken
Dagopvang & Buitenschoolse opvang Slochterborgje	32	17	Annelies Hofstee & Krista Visker

Peuterspeelzalen

In totaal bezochten in mei 2007 227 kinderen de zes peuterspeelzalen van de gemeente Slochteren. Dat is bijna zestig procent van de 2- en 3-jarigen in de gemeente Slochteren. Alle kinderen bezoeken twee dagdelen per week de peuterspeelzalen.

Er is een wachtlijst van 51 peuters, de gemiddelde leeftijd is 2,1 jaar.

Tabel 10: Peuterspeelzalen Slochteren, mei 2007

Naam Peuterspeelzaal	Capaciteit (aantal groepen)	Capaciteit (aantal kinderen)	Totaal aantal kinderen in mei 2007
't Schakeltje, Slochteren	4	48	48
Bibelebons, Overschild	1	10	10
De Blokkendoos, Harkstede	4	56	56
De Krummelborg, Schildwolde	2	23	23
Net Dröge, Kolham	3	31	31
Olleke Bolleke, Siddeburen	5	59	59
Totaal	19	227	227

Bron: administratie Stichting peuterspeelzalen Slochteren

2.2.3 Zorgnetwerken

Zorgnetwerken vervullen een belangrijke taak in de functies 'signalering van pedagogische problematiek' en 'toeleiding naar hulpverlening', waarvoor gemeenten verantwoordelijk zijn. De zorgadviesteam 0-12 en de preventie-units 12-18 zijn direct aan het onderwijs gelieerd met als doel de vroegtijdige signalering van problemen bij leerlingen en de gezamenlijke aanpak van onderwijs en hulpverlening. De buurtnetwerken 0-12 en de netwerken 12+ zijn meer gericht op gezins- en buurtproblemen, respectievelijk de problemen van jongeren en jeugdoverlast. De buurtnetwerken en netwerken 12+ zijn vaak ook breder van samenstelling.

Tabel 11: Aanwezige zorgnetwerken gemeente Slochteren, 2007

	Buurtnetwerk 0-12 jaar	Netwerk 12+	Zorgadviesteam 0-12 jaar	Preventie-unit VO
Slochteren	-	Niet actief	1	-

Buurtnetwerk 0-12 jaar

De gemeente Slochteren kent geen Buurtnetwerk 0-12 jaar.

Netwerk 12+

De gemeente Slochteren heeft een netwerk 12+. Dit is echter niet actief.

Zorgadviesteam

Een zorgadviesteam beoogt de samenhang tussen het onderwijs en de jeugdzorg beleidsmatig te versterken. Het accent ligt op casuïstiekbesprekingen. De doelgroep bestaat uit 0- tot en met 12-jarigen binnen het basisonderwijs en de voorschoolse voorzieningen (peuterspeelzalen, kinderopvang, jeugdgezondheidszorg 0-4). In de gemeente Slochteren heeft het Zorgadviesteam ook de functie dat de partijen elkaar op de hoogte houden en dat wordt gecheckt hoe het met kinderen gaat die verwezen zijn naar externe hulpverlening.

In het Zorgadviesteam participeren de onderwijsbegeleidingsdienst (ook coördinator), de GGD, de sociaal-verpleegkundige, de Jeugdzorg en de ouder- en kindzorg (consultatiebureau). Op afroep worden ook de wijkagent en het AMW ingeschakeld.

In het schooljaar 2006/2007 zijn zeven kinderen uitgebreid besproken.

Belangrijkste probleemgebieden zijn: sociaal-emotionele problematiek, (vermoedens van) kindermishandeling, opvoedings-, gedrags- en gezinsproblemen.

Er wordt onder andere verwezen naar het AMK, Lentis en Jeugdzorg, maar ook binnen het team.

Eenmaal per jaar vindt er een overleg plaats tussen alle uitvoerders van organisaties die met kinderen in de gemeente Slochteren te maken hebben. Dit overleg heeft als doel om met elkaar af te stemmen en uit te wisselen (onder andere over ontwikkelingen).

Zorg- en Advies Team (ZAT)

Een ZAT is een gestructureerde leerlingbespreking met een frequentie van zes tot tien bijeenkomsten per schooljaar waarin een vertegenwoordiger van de VO-school de leerlingen inbrengt en waaraan de volgende externe zorgstructuren deelnemen: Jeugdzorg, GGZ, GGD (jeugdarts), leerplichtambtenaar, RMC (in Noord-Groningen) en de jeugdagent (in Noord-Groningen). Op advies van het ZAT kan de school besluiten tot een bepaalde aanpak van de leerling binnen de school, of bijvoorbeeld een doorverwijzing naar een externe zorgstructuur.

In de gemeente Slochteren bevindt zich in Siddeburen een nevenvestiging van het Fivelcollege (VO). Het Fivelcollege kent een ZAT dat werkzaam is voor de hele school, dus niet specifiek voor de gemeente Slochteren.

Het Fivelcollege heeft haar hoofdvestiging in Delfzijl, met als gevolg dat de vertegenwoordigers in het ZAT in het bijzonder gericht zijn op Delfzijl. De locatie Siddeburen heeft bijvoorbeeld te maken met een andere jeugdagent en leerplichtambtenaar en een andere afdeling van Jeugdzorg. De school in Siddeburen geeft aan dat het voor leerlingen uit de gemeente Slochteren makkelijker is als de school direct contacten legt met relevante hulpverleningsinstanties die werkzaam zijn binnen de gemeente. In het schooljaar 2005/2006 zijn geen leerlingen ingebracht in het ZAT. De hulpvragen die er waren konden opgelost worden door overleg en samenwerking tussen leerkrachten, mentoren en leerlingbegeleiders. Een leerling heeft externe hulp gekregen van de GGZ. In het schooljaar 2006/2007 is een leerling anoniem ingebracht in het ZAT.

Over het algemeen blijken problemen in de thuissituatie de belangrijkste reden te zijn om de leerlingen te bespreken in een ZAT (ongeveer vijftig procent van de gevallen). Als tweede werd grensoverschrijdend gedrag genoemd, gevolgd door fysieke en/of psychosomatische problemen.

2.2.4 Jongerenwerk

Sinds 2007 heeft de gemeente Slochteren een jeugdwerker.

2.2.5 Aantal jongeren tot 23 jaar

Het aantal jongeren tot 23 jaar is sinds 1996 in Slochteren nauwelijks toegenomen. In de volgende tabel staan de aantallen per leeftijdsgroep in 1996 en 2006. Het aantal kinderen in de leeftijd van 0 tot en met 3 jaar (de voorschoolse leeftijd) is sinds 1996 met bijna honderd afgenomen. Het aantal 4- tot en met 17-jarigen (ongeveer de leerplichtigen) is met ruim honderdvijftig toegenomen. Het aantal 18- tot en met 22-jarigen is om en nabij gelijk gebleven.

Tabel 12: Aantal jongeren per leeftijdsgroep, Slochteren, 1996 en 2006

	1996	2006
0-3 jaar	785	686
4-17 jaar	2.569	2.732
18-22 jaar	747	743
totaal	4.101	4.161

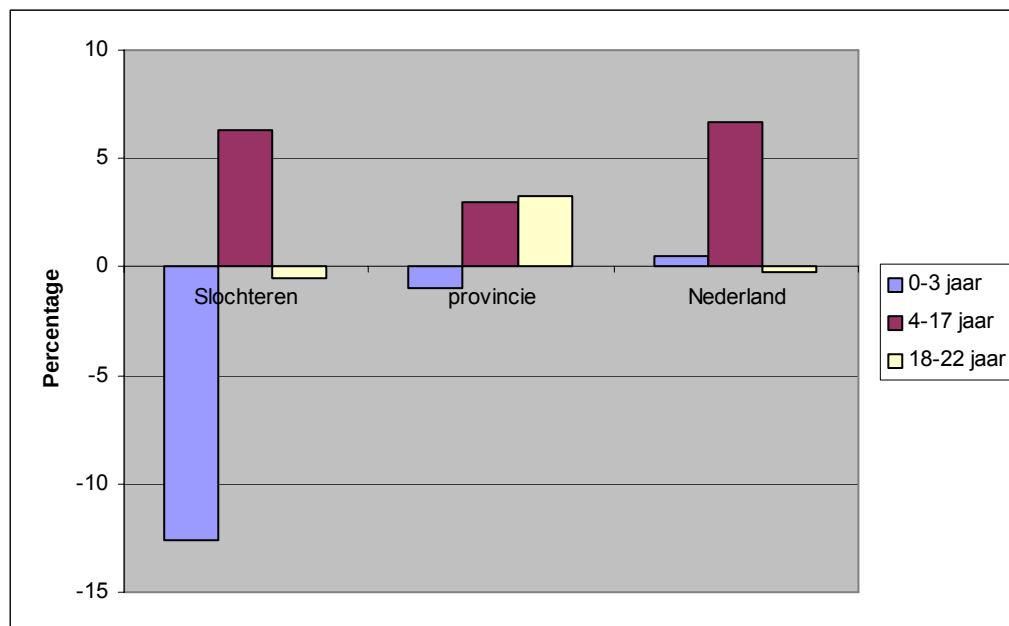
Bron: CBS, 2007

De relatieve verandering in het aantal 0- tot 23-jarigen in de periode 1996-2006 is vergeleken met provinciale en landelijke cijfers. Dit is weergegeven in figuur 4.

Het aantal 0- tot en met 3-jarigen is in de gehele provincie sinds 1996 iets afgenomen en landelijk iets toegenomen. In Slochteren is een sterke afname te zien.

Het aantal 4- tot en met 17-jarigen nam landelijk, provinciaal en in Slochteren toe. Het aantal 18- tot en met 22-jarigen nam provinciaal toe en bleef landelijk vrijwel gelijk. In Slochteren is sprake van een kleine afname van deze categorie.

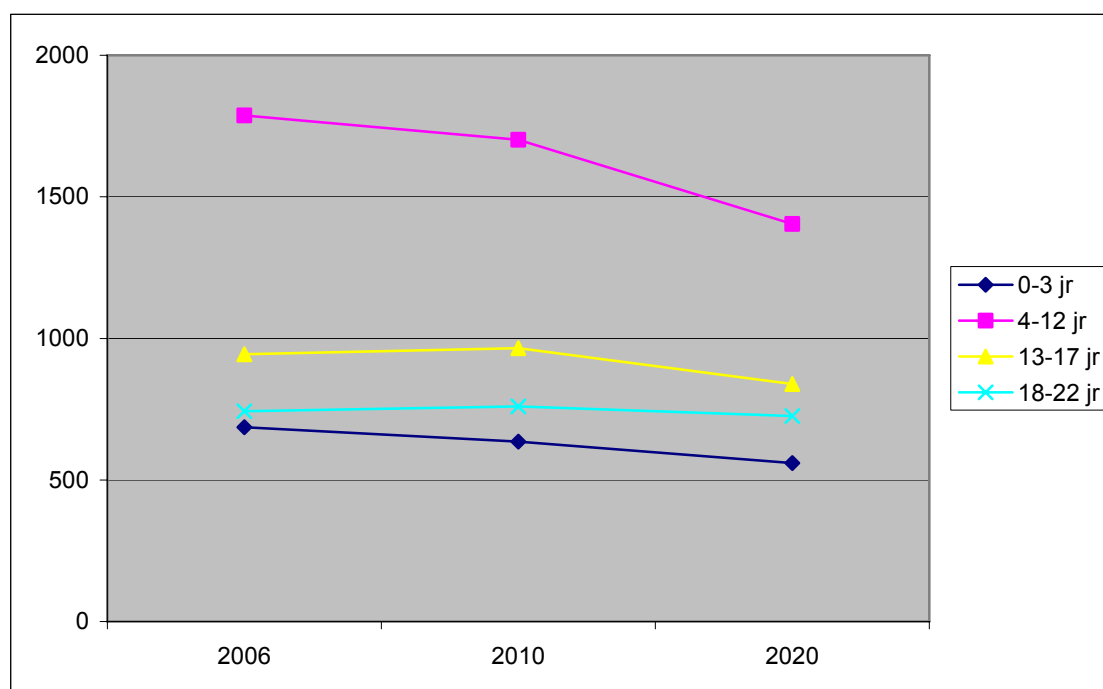
Figuur 4 Percentueel 1996-2006 verschil jongeren per leeftijdsgroep, Slochteren, provincie en Nederland

Bron: CBS, 2007

Op basis van het Interprovinciaal Bevolkingsmodel (IPB, prognose bevolking tot en met 2020) is een voorspelling gemaakt van het aantal jongeren tot 23 jaar in 2010 en 2020. Meerstad is niet meegenomen in deze prognose. In figuur 5 is het aantal jongeren opgesplitst in vier leeftijdscategorieën. Per leeftijdscategorie is weergegeven hoeveel personen er in 2010 en 2020 volgens de prognose in Slochteren wonen. In 2006 woonden er ongeveer zevenhonderd 0- tot en met 3-jarigen in Slochteren. Dit aantal zal afnemen tot ruim vijfhonderdvijftig in 2020. Op dit moment wonen er bijna 1.800 4- tot en met 12-jarigen in Slochteren. De voorspelling is dat dit aantal afneemt tot 1.400 in 2020. Het aantal 13- tot en met 17-jarigen zal tot en met 2010 licht stijgen om vervolgens richting 2020 een daling in te zetten. Het aantal 18- tot en met 22-jarigen zal volgens de prognose om en nabij gelijk blijven.

Figuur 5: Prognose aantal jongeren naar leeftijdscategorie, 2010 en 2020 ten opzichte van 2006, Slochteren

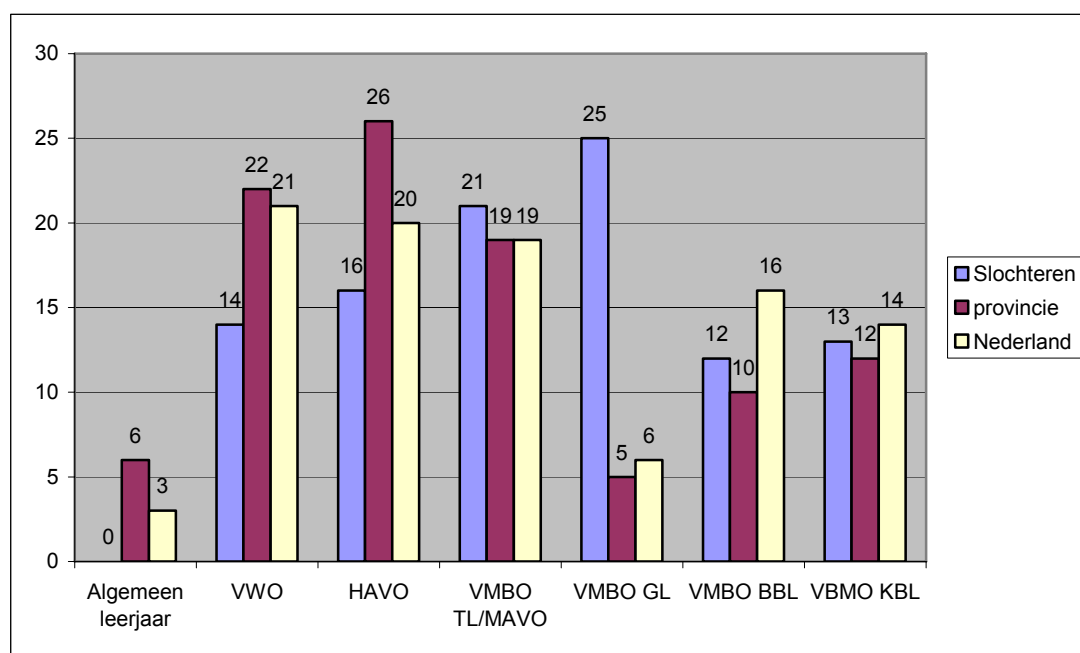
Bron: CBS, 2007; 2010 – 2020 uit IPB, 2004

2.2.6 Jongeren in het voortgezet onderwijs

In deze paragraaf staan cijfers over het type onderwijs dat leerlingen volgen in het derde leerjaar van het voortgezet onderwijs. De reden om naar het derde leerjaar te kijken, is dat op dat moment voor de meeste leerlingen de definitieve keus voor het onderwijstype vaststaat. Ook is het hierdoor mogelijk om een vergelijking te maken met landelijke en provinciale cijfers (zie figuur 6).

De deelname aan het praktijkonderwijs is niet in deze figuur opgenomen. De inschrijffaren op het praktijkonderwijs worden momenteel nog niet geregistreerd. Landelijk was in 2002/2003 de deelname aan het praktijkonderwijs ten opzichte van het totale voortgezet onderwijs ongeveer twee procent. Vanuit beschikbare gegevens is de inschatting te maken dat dit percentage ook voor Slochteren 2 bedraagt.

Figuur 6: Opleiding in het derde leerjaar VO, Slochteren, provinciaal 2005-2006 en landelijk 2004-2005

Bron: CMO Groningen, JONG-monitor 2006, gemeente Slochteren 2006, CBS 2007

Jongeren uit Slochteren volgen relatief minder vaak vwo en zitten veel vaker op het vmbo-gl dan het landelijk en provinciaal gemiddelde. De deelnamepercentages voor Slochteren op het vmbo voor de beroepsgerichte leerwegen (bbl en kbl) zijn ongeveer gelijk aan die van de provincie. Het aandeel havo-leerlingen in Slochteren is kleiner dan in de provincie.

2.2.7 Onderwijsvoorzieningen: Kinderen op de basisscholen

De vaststelling van het aantal doelgroepkinderen voor het onderwijsachterstandenbeleid en de bijbehorende financiering voor de bestrijding van onderwijsachterstanden gebeurt op basis van het toekennen van leerlinggewichten². Een leerling krijgt een gewichtsfactor toegekend onder meer op basis van etnische achtergrond en/of opleidingsniveau van ouders. Een hogere gewichtsfactor betekent een hoger risico op onderwijsachterstand.

Landelijk heeft 23 procent van de basisschoolkinderen een gewichtsfactor toegekend gekregen op grond van (vermeende) onderwijsachterstanden. In de provincie Groningen zijn naar verhouding minder basisschoolkinderen met een gewichtsfactor, namelijk twintig procent. Dit komt omdat er relatief minder kinderen met een niet-Nederlandse achtergrond in Groningen wonen (leerlingen met een 0.90 gewicht). Het aandeel leerlingen met een lager opleidingsniveau van de ouders is iets hoger dan het gemiddelde (leerlingen met een 0.25 gewicht). In Slochteren heeft zeven procent van de basisschoolkinderen een gewichtsfactor toegekend gekregen. In vergelijking met de provincie is dit zeer laag.

De huidige gewichtenregeling is na augustus 2006 gewijzigd. Vanaf deze datum wordt de komende jaren fasegewijs een nieuwe regeling ingevoerd. Het opleidingsniveau van ouders is hierbij leidend. Wat dit betekent voor de onderwijsachterstandenfinanciering voor leerlingen uit de provincie Groningen, is nog niet eenduidig vast te stellen. Volgens de meest recente CBS-gegevens (2005) wijkt

² Oude regeling: 0,25: Ouders/verzorgers hebben maximaal een schoolopleiding tot of tot en met het niveau eindexamen voorbereidend beroepsonderwijs. 0,4: Leerlingen die verblijven in een internaat of pleeggezin (ouders met schippersbedrijf). 0,7: Ouders werkzaam in circus- of kermisbedrijf, of wonende in woonwagen. 0,9: Leerling met een niet-Nederlandse culturele achtergrond waarbij tevens ouders/verzorgers schoolopleiding hebben tot of tot en met het niveau eindexamen voorbereidend beroepsonderwijs ofwel een beroep in loondienst met lichamelijke/handarbeid, of geen inkomsten uit tegenwoordige arbeid genieten. Nieuwe regeling: 0,3: ouders hebben opleiding maximaal lbo/vbo/praktijkonderwijs, vmbo bbl/kbl, 1,2: een van de ouders opleiding basisonderwijs/vso/mlk, andere ouder idem of lbo/vbo.

het opleidingsniveau van Groningers gemiddeld nauwelijks af van de rest van Nederland (er zijn zelfs iets meer hoger opgeleiden dan gemiddeld in Nederland). Ook stijgt het opleidingsniveau van de Groningers de laatste jaren. Er zijn echter wel grote regionale verschillen. Het opleidingsniveau in Oost-Groningen en de regio Delfzijl en omstreken is gemiddeld lager.

Tabel 13: Aantal leerlingen per leerlinggewicht op de basisscholen in Slochteren op 1 oktober 2006

plaats/dorp	naam basisschool	0,00	0,3	0,25/0,40	0,70/ 0,90	1.2	Totaal
Slochteren	Basisschool De Wegwijzer	79	-	3	-	-	82
	OBS De Kinderboom	104	-	1	3	-	108
	Basisschool De Wiekslag	155	-	2	2	-	159
Kolham	OBS Oetkomst	97	-	3	-	-	100
Tjuchem	OBS Lutje Til	28	-	6	1	-	35
Lageland	OBS De Spil	52	-	5	1	-	58
Schildwolde	OBS De Meent	86	1	7	3	-	97
Overschild	OBS Schaldmeda	38	-	2	-	-	40
Siddeburen	OBS De Sprinkplank	170	8	26	1	2	207
	Chr Bs De Zonnewijzer	145	-	-	-	-	145
Hellum	OBS De Ent	41	-	1	-	-	42
Froombosch	OBS Ruitenvelder	63	-	3	3	1	70
Harkstede	OBS Driespan	297	-	15	-	-	312
	Basisschool Eben Haëzer	50	-	-	-	-	50
Totaal		1.405	9	74	14	3	1.505
		93%	1%	5%	1%	0%	100%

Bron: CFI, 2006

2.3 Prestatieveld 3: Informatie, advies en cliëntondersteuning

In prestatieveld 3 komen organisaties en activiteiten aan bod waarbij het gaat om het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning.

2.3.1 Aanwezigheid lokaal loket

De gemeente Slochteren heeft een Loket Welzijn en Zorg voor vragen over welzijn, zorg en wonen met zorg.

De website, gekoppeld aan dit loket³, bevat informatie over producten en diensten van verschillende aanbieders in de gemeente Slochteren en in de regio. Het digitale informatiesysteem (INVIS) ontsluit informatie voor burgers, hun familieleden, maar ook voor medewerkers van het loket en hulpposten. Het systeem maakt het mogelijk het aanbod in verschillende gemeenten te vergelijken. Ook kan men voor een bepaalde hulpvraag diverse alternatieven naast elkaar leggen.

Daarnaast staan op de website veelvoorkomende vragen en antwoorden, openingstijden en actuele contactgegevens van relevante bedrijven en instellingen.

Ook kan men persoonlijk met iemand een vraag bespreken. Dat kan bij het Loket Welzijn en Zorg in het publiekscentrum van het gemeentehuis van Slochteren.

De ouderenadviseurs van Welzijn Ouderen nemen deel in het loket als loketmedewerker (ten behoeve van alle doelgroepen) en houden daarnaast hun backofficetaken voor het welzijn van ouderen.

Welzijn Ouderen voert in opdracht van de gemeente taken uit op het gebied van ouderen, Seniorenvoorlichting en mantelzorgondersteuning.

In 2006 kwamen er bij Welzijn Ouderen (voorheen Informatiepunt zorg-, dienstverlening en mantelzorgondersteuning) in totaal 719 vragen binnen, onder andere:

111 vragen over mantelzorg;

87 vragen over de Fivellandbus;

77 vragen over seniorenvoorlichting;

65 vragen over de klussendienst.

2.3.2 Seniorenvoorlichting

Welzijn Ouderen geeft voorlichting aan senioren als voorziening van de gemeente.

Seniorenvoorlichting is bestemd voor zelfstandig wonende senioren van 75 jaar en ouder.

Seniorenvoorlichters zijn getrainde vrijwilligers die ouderen thuis bezoeken. Ze geven informatie over het brede terrein van wonen, welzijn en zorg. De seniorenvoorlichter kan terugvallen op de ouderenadviseur.

³ <http://www.lokaalloket.nl/slochteren>

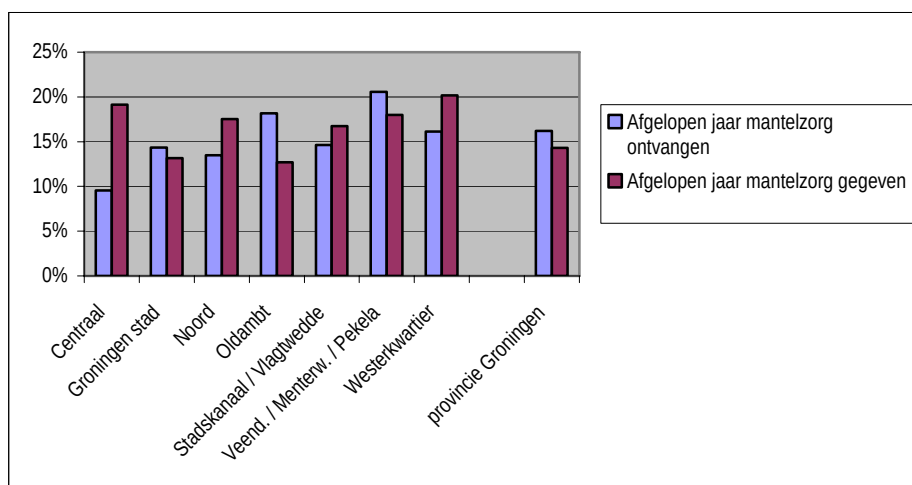
2.4 Prestatieveld 4: Mantelzorg en vrijwilligers

Ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers is het centrale thema van prestatieveld 4.

2.4.1 Mantelzorg krijgen en mantelzorg verlenen

Eén op de zes Groningers boven de negentien jaar verleent mantelzorg en ongeveer één op de zeven Groningers van 65 jaar en ouder ontvangt mantelzorg (CMO, 2006). Regionaal⁴ zijn er echter grote verschillen, zoals te zien is in de volgende figuur. Het percentage mantelzorgontvangers was in 2006 in de regio Centraal negen procent van de 65-plussers en het percentage mantelzorggevers negentien procent van de 19-plussers.

Figuur 7: Mantelzorg geven (19+) en krijgen (65+) per regio (2006)

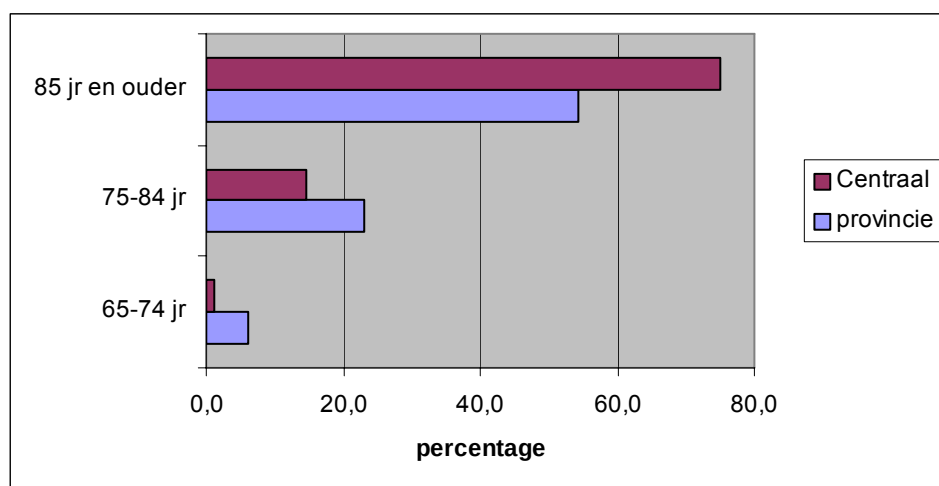
Bron: GGD-gezondheidsenquête 2006, bewerking CMO Groningen, 2006

In figuur 8 en tabel 14 zijn de leeftijdsgroepen verder onderverdeeld in tienjaarsgroepen. Met behulp van bevolkingsprognoses en het huidige percentage mantelzorgontvangers en -verleners is een inschatting gemaakt voor de aantallen in het jaar 2020.

Als eerste is het huidige percentage mantelzorgontvangers in de regio Centraal in figuur 8 vergeleken met de provinciale percentages. Voor de 65- tot en met 74-jarigen geldt dat het percentage mantelzorgontvangers veel lager is dan provinciaal (respectievelijk een procent en zes procent). Bij de groep van 75- tot en met 84-jarigen is het percentage mantelzorgontvangers in de regio Centraal vijftien procent en provinciaal 23 procent. Voor de groep 85-plussers geldt een hoger percentage voor de regio Centraal (75 procent) en een lager provinciaal percentage (54 procent).

⁴ De respons bij de GGZ-enquête voor de gemeente Slochteren was te laag om de gegevens met betrekking tot mantelzorg als afzonderlijk gebied te presenteren. Om die reden zijn de gegevens van de regio Centraal gepresenteerd (Haren, Slochteren en Hogegeand-Sappemeer).

Figuur 8: Mantelzorgontvangers in de regio Centraal en in de provincie, 2006

Bron: GGD, 2006

In onderstaande tabel is op basis van het percentage mantelzorgontvangers en het aantal inwoners in de betreffende leeftijdscategorie een inschatting gemaakt van het aantal mantelzorgontvangers. Dit zijn er in 2006 naar schatting bijna 1.800. Verwacht wordt dat dit aantal door de groei van het aantal ouderen zal toenemen tot ongeveer 2.200 in 2020.

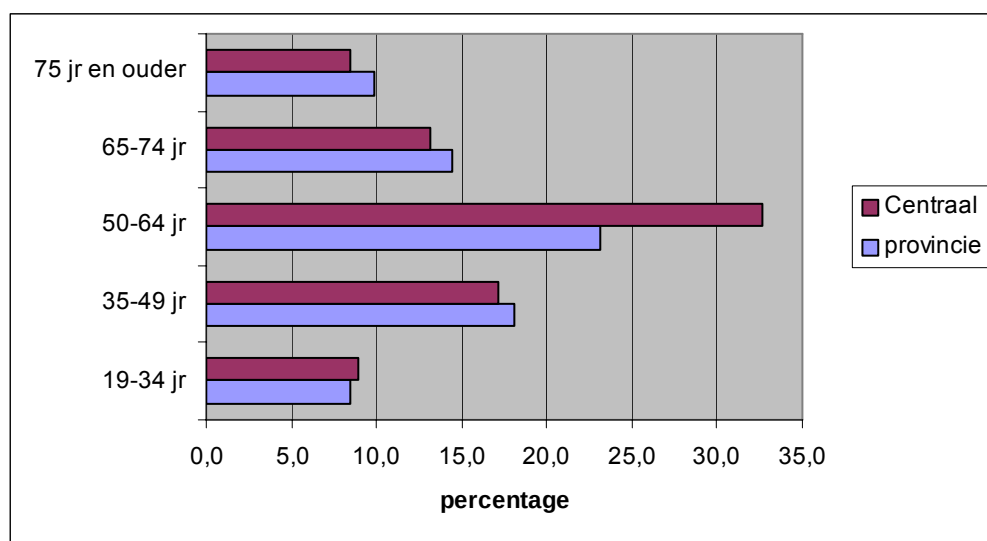
Tabel 14: Inschatting aantal mantelzorgontvangers in 2020 in de regio Centraal en in de provincie

	percentage mantelzorgontvangers 2006	aantal mantelzorgontvangers in 2006	aantal mantelzorgontvangers in 2020
65-74 jaar	1,1 %	50	100
75-84 jaar	14,6 %	600	750
85+	75,0 %	1.150	1350
totaal		1.800	2.200

Bron: prognoses: IPB, 2004; mantelzorg: GGD gezondheidsenquête, 2006

In figuur 9 is het huidige percentage mantelzorgverleners in de regio Centraal vergeleken met de provinciale percentages. In de leeftijdscategorieën van 19 tot en met 34 jaar, 35 tot en met 49 jaar, 65 tot en met 74 jaar en van 75 jaar en ouder geldt dat de percentages mantelzorgverleners vergelijkbaar zijn met de provinciale percentages. Bij de groep van 50- tot en met 64-jarigen is het percentage mantelzorgverleners in de regio Centraal 33 en provinciaal 23.

Figuur 9: Mantelzorgverleners in de regio Centraal en in de provincie

Bron: GGD, 2006

Ook van het absolute aantal mantelzorgverleners is een berekening gemaakt. Dit zijn er in 2006 naar schatting bijna tienduizend. Verwacht wordt dat dit aantal ongeveer gelijk zal blijven tot 2020.

Tabel 15: Inschatting aantal mantelzorgverleners in 2020 in de regio Centraal en in de provincie

	percentage mantelzorgverleners 2006	aantal mantelzorgverleners in 2006	aantal mantelzorgverleners in 2020
19-34 jaar	9,0 %	900	800
35-49 jaar	17,1 %	2.700	2.000
50-64 jaar	32,7 %	4.800	5.100
65-74 jaar	13,2 %	850	1.200
75+	8,5 %	500	600
totaal		9.700	9.700

Bron: prognoses: IPB, 2004; mantelzorg: GGD gezondheidsenquête, 2006

2.4.2 Bereik steunpunt mantelzorg en vrijwillige Thuishulp

Structuur mantelzorgondersteuning

Sinds 2003 is er een werkgroep mantelzorgondersteuning in de gemeente Slochteren (Jaarverslag Welzijn Ouderen 2006). De werkgroep bestaat uit de volgende organisaties: Welzijn ouderen (trekker van de werkgroep) Thuiszorg Groningen, Rode Kruis, Humanitas, De Zonnebloem, Gereformeerde kerk Siddeburen, Provinciale Stuurgroep Vrijwillige Thuishulp en Mantelzorgondersteuning en Syncope. Op afroep participeren ook vertegenwoordigers van Mezzo en SPC in de werkgroep. De structuur van de werkgroep heeft in mei 2006 een wijziging ondergaan. De werkgroep is toen in overleg met de Provinciale Stuurgroep opgedeeld in een klankbordgroep en een dagelijks bestuur, met als doel de belangen van de mantelzorgers optimaal te behartigen. Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het werkplan mantelzorg, en de klankbordgroep heeft vervolgens een ondersteunende en adviserende rol naar het dagelijks bestuur. Er is sprake van een constructieve samenwerking en een goede taakverdeling.

Activiteiten in 2006

In 2006 is de werkgroep acht keer bij elkaar geweest, vijf keer met het dagelijks bestuur en drie keer met de klankbordgroep. Daarnaast hebben er een aantal gesprekken plaatsgevonden met de Provinciale Stuurgroep en de gemeente Slochteren.

Er heeft in januari 2006 in samenwerking met de gemeente een startmiddag mantelzorgondersteuning plaatsgevonden. In juni 2006 heeft er een overleg plaatsgevonden met vrijwilligersorganisaties over hun bijdrage aan mantelzorgondersteuning. Tevens zijn er in mei en september 2006 informatiemiddagen voor mantelzorgers georganiseerd. In november 2006 heeft de dag van de Mantelzorg plaatsgevonden.

De werkzaamheden zijn voor het hele werkgebied uitgezet. Dit werkgebied bestaat uit alle dorpen van de gemeente Slochteren. De doelgroep waarop de activiteiten zijn gericht, betreft de groep mantelzorgers in Slochteren. Voor de toekomst zal er een meer specifieke doelgroep worden belicht, te weten de kwetsbare mantelzorgers. In 2006 is er geïnvesteerd in de individuele ondersteuning aan mantelzorgondersteuners, het netwerken en het uitbreiden van kennis over mantelzorgondersteuning.

Het activiteitenplan 2006 is door de werkgroep uitgevoerd. Er is voor gezorgd dat mantelzorgondersteuning actief op de kaart is blijven staan in de gemeente Slochteren. De bereikte mantelzorgers worden erkend en herkend en herkennen zichzelf. De wensen van de mantelzorgers zijn in kaart gebracht en hierop zal in 2007 actie worden ondernomen. Tevens is er zowel geïnvesteerd in de samenwerking tussen mantelzorgers als in de samenwerking tussen het steunpunt mantelzorg en de overige instellingen.

Resultaten directe ondersteuning mantelzorgers:

a. Het geven van informatie en advies over bijvoorbeeld ziektebeelden, handicaps, voorzieningen en regelingen aan mantelzorgers.

Hiervan zijn over 2006 de volgende resultaten te benoemen: Van de basisvoorziening ondersteuning mantelzorg is meer gebruik gemaakt. Er zijn bij de mantelzorgondersteuning 111 hulpvragen binnengekomen. Hiervan zijn er 106 door de mantelzorgondersteuning gerealiseerd. Vijf hulpvragen konden niet beantwoord worden. Hiervoor heeft verwijzing plaatsgevonden. De groep mantelzorgers heeft zelf het meeste gebruik gemaakt van de mantelzorgondersteuning (57,7 procent).

Daarnaast komt 38,7 procent van de hulpvragen van professionals. Slechts een kleine groep vrijwilligers doet in 2006 een beroep op de mantelzorgondersteuning (3,6 procent). Voor 2006 waren er nog geen prestaties vastgesteld. Elkaar informeren en bereiken waren de uitgangspunten. Daaraan is voldaan in 2006. Voor 2007 worden er wel prestaties genoemd in het werkplan.

b. Het geven van groepsvoorlichting aan potentiële mantelzorgers, verwijzers en signaleerders is een van de activiteiten die voor 2006 zijn uitgezet. De werkgroep constateert dat door deze activiteiten een bewustwordingsproces op gang is gekomen ten aanzien van potentiële mantelzorgers, professionals en vrijwilligersorganisaties. Activiteiten om de bekendheid van mantelzorg te vergroten en inzet op samenwerking leiden tot een toename van het aantal hulpvragen van professionals, mantelzorgers en vrijwilligersorganisaties.

c. Er is een grote hoeveelheid informatiemateriaal beschikbaar voor de mantelzorgers rondom wonen, zorg en welzijn. Deze wordt zorgvuldig bijgehouden. Tijdens informatiebijeenkomsten checkt men welke behoefte er bestaat aan deze bijeenkomsten en aan informatiemateriaal. Vervolgens onderneemt men actie. En zo is het doel ten aanzien van uitbreiden en up-to-date houden van informatiemateriaal voor 2006 behaald.

Resultaten indirecte ondersteuning mantelzorgers

a. Matchen vraag mantelzorger aan dienstverlenende organisatie met het oog op een adequaat antwoord op de vraag van de mantelzorger.

Er is in 2006 geïnvesteerd in het uitbreiden van het netwerk door informatiemiddagen, besprekingen en overleg met professionals en vrijwilligersorganisaties om zo het bovenstaande op efficiënte wijze te realiseren. Ook is er aandacht besteed aan ervaringsdeskundigheid. Mantelzorgers kunnen andere mantelzorgers adviseren en helpen met bijvoorbeeld het aanvragen van een voorziening. Dit verloopt door de inzet hierop naar wens.

b. Terugkoppeling verzorgen van behaalde resultaten en het gegeven advies

Er is voor 2006 schriftelijk bijgehouden of een voorziening al dan niet gerealiseerd is bij instellingen met als doel het voorkomen van het terugtrekken van de mantelzorgers als zij het gevoel hebben van het kastje naar de muur te worden gestuurd.

Voor 2006 zijn er 106 van de 111 hulpvragen gerealiseerd. Bij niet gerealiseerde hulpvragen heeft het steunpunt actie ondernomen. In twee gevallen kon de mantelzorgondersteuner zelf actie ondernemen om de hulpvraag toch beantwoord te krijgen, in drie gevallen is er naar een andere oplossing gezocht.

c. Deskundigheidsbevordering voor mantelzorgers

Deskundigheidsbevordering van de mantelzorger is gerealiseerd in samenwerking met het Rode Kruis, Thuiszorg Groningen, Syncope en Zorggroep Fivelland. De onderwerpen waaraan in 2006 aandacht is besteed, zijn onder andere: Persoonsgebonden Budget, Terminale Thuiszorg en Zonnebloemvakanties.

d. Ondersteuningsgespreksgroepen en lotgenotencontact

De mantelzorgers hebben in 2006 zowel individueel als in de vorm van gespreksgroepen de gelegenheid gehad om hun ervaringen, gevoelens en praktische problemen met elkaar te delen. Ook de klankbordgroep heeft hiervoor aandacht gehad. Hierdoor voelen mantelzorgers zich gehoord en krijgen zij begeleiding en advies van de mantelzorgondersteuning. Uit de reacties van de mantelzorger is gebleken dat dit erg gewaardeerd wordt en dat er behoefte blijft bestaan aan emotionele steun en praktische begeleiding. De mantelzorgondersteuning gaat dit oppakken door middel van:

- Ondersteunings- of gespreksgroepen;
- Lotgenoten contact eventueel in combinatie met groepsgewijze voorlichting;
- Individuele gesprekken.

Overige ontwikkelingen

Voor Slochteren is er sprake van een zeer actieve en betrokken groep mantelzorgers die veel waarde hecht aan overleg en ondersteuning van de coördinator. De in 2006 geïnventariseerde wensen en behoeften van de mantelzorgers maken duidelijk, dat er een grote behoefte bestaat om bij dreigende overbelasting van mantelzorgers de zorg tijdelijk over te dragen aan bijvoorbeeld vrijwilligers. De gemeente Slochteren heeft in samenwerking met Fivelland een subsidie aangevraagd voor respijtzorg en heeft dit inmiddels toegewezen gekregen.

Informatiebehoefte 2005 en 2006

De informatiebehoefte is in 2006, in vergelijking tot 2005, behoorlijk toegenomen. Alleen de vraag naar informatie door ouderen is stabiel gebleven. De vraag naar informatie door mantelzorgers is in de periode 2005/2006 verdubbeld, maar ook de vraag van vrijwilligers (twaalf procent) en professionals (57 procent) naar informatie is toegenomen. De totale informatiebehoefte is met meer dan een kwart toegenomen in deze periode.

Tabel 16: Informatie verstrekt door Steunpunt, Slochteren, 2005 en 2006

	2005	2006
ouderen	226	221
mantelzorgers	82	170
vrijwilligers	189	213
professionals	73	115
totaal	570	719

Bron: Jaarverslag Welzijn Ouderen, 2006

2.4.3 Vrijwilligerswerk

Ongeveer dertig procent van de Groningers doet wel eens vrijwilligerswerk (GGD, 2006). De helft hiervan doet dit meer dan twee uur per week. Mensen die in verstedelijkte gebieden wonen, doen minder vaak vrijwilligerswerk dan mensen in de niet of minder verstedelijkte gebieden, het platteland. In de regio Centraal doet 31 procent van de inwoners vrijwilligerswerk, vijftien procent twee uur of meer per week. Dat is in vergelijking met de andere zes regio's hoog. Alleen de regio's Noord en Westerkwartier scoren iets hoger. Ouderen doen vaker vrijwilligerswerk dan jongeren. Het percentage 65-plussers dat vrijwilligerswerk doet, is 42, het percentage 19- tot en met 34-jarigen bedraagt 32.

2.5 Prestatieveld 5: Bevorderen deelname kwetsbare groepen

Prestatieveld 5 gaat over het bevorderen van deelname aan het maatschappelijk verkeer door mensen met een beperking en het bevorderen van hun zelfstandig functioneren.

In deze paragraaf wordt een schatting gemaakt van het aantal mensen met beperkingen, nu en in de toekomst. Om hoeveel mensen gaat het eigenlijk als we het hebben over kwetsbare groepen in de gemeente? Daarnaast wordt gekeken naar het aantal zelfstandig wonende en alleenwonende ouderen. Deze groep doet met name een beroep op zorgvoorzieningen. In het laatste deel van deze paragraaf wordt een inschatting gegeven van het aantal mensen dat in 2020 een beroep zal moeten doen op huishoudelijke en persoonlijke verzorging.

2.5.1 Schatting van het aantal mensen met beperkingen nu en in 2020

Op basis van landelijke schattingen kan berekend worden dat ongeveer 1.950 inwoners in Slochteren van één of meerdere voorzieningen gebruik maken. Met nadruk moet hier gezegd worden dat er een schatting is gemaakt. Zeker voor deze kleine gemeente moet dit met enige reserve worden gelezen. De grootste groep wordt gevormd door mensen met lichamelijke beperkingen. Het totaal aantal inwoners met beperkingen zal tot 2020 gelijk blijven, wel wordt er een toename verwacht van het aantal 65-plussers met lichamelijke beperkingen en dementie. De overige groepen blijven gelijk van omvang.

Tabel 17: Schatting omvang kwetsbare groepen Slochteren, 2006 en 2020

	% van bevolking	2006	2020	verschil 2006-2020
bevolking		14.930	14.850	-80
bevolking 65+		2.050	3.210	+1.150
lichamelijke beperkingen	9,2%	1.370	1.370	0
65+ met lichamelijke beperkingen	33,2%	700	1.050	+ 350
chronische psychische problemen	0,7%	100	100	0
65+ met dementie	8,1%	150	250	+100
verstandelijk gehandicapten	0,7%	100	100	0
psychosociale of materiële problemen	3,1 %	450	450	0
totaal kwetsbare groepen die voorzieningen gebruiken	13,2%	1.950*	1.950*	0

Bron: Aard en omvang kwetsbare groepen, VNG, 2006, bewerking CMO

* personen die in meerdere categorieën vallen tellen één keer mee

2.5.2 Zelfstandig wonende ouderen

Het merendeel van de ouderen in Nederland en ook in de provincie Groningen woont zelfstandig, in een eigen huur- of koopwoning, al dan niet met hulp of verzorging. Alleen in de groep ouderen boven de 85 jaar neemt het percentage dat niet zelfstandig woont, sterk toe, bijna dertig procent van deze groep woont in een verzorgings- of verpleeghuis. Dat betekent overigens dat ook van deze groep ruim zeventig procent zelfstandig woont.

Kijken we naar de situatie in Slochteren in vergelijking tot de provincie en Nederland, dan zien we dat het percentage niet-zelfstandig wonende ouderen afwijkt. Er zijn relatief minder 65- tot 75- jarigen in Slochteren die niet zelfstandig wonen in vergelijking tot de provincie en Nederland. Voor de oudere groepen geldt het hetzelfde.

Tabel 18: Zelfstandig en niet-zelfstandig wonende ouderen Slochteren, 2006

	totaal	totaal zelfstandig	% zelfstandig	totaal niet zelfstandig	Slochteren % niet- zelfstandig	provincie % niet zelfstandig	Nederland % niet zelfstandig
65 tot 75 jaar	1.131	1.123	99,3	8	0,7	1,2	1,2
75 tot 85 jaar	699	650	93,0	49	7,0	6,3	6,0
85 +	229	153	66,8	76	33,2	27,8	26,5

Bron: CBS, 2007

2.5.3 Alleenwonende ouderen

In Slochteren wonen relatief minder ouderen alleen in vergelijking tot de provincie en Nederland. Dit is van belang omdat over het algemeen alleenstaande ouderen meer gebruik maken van de zorgvoorzieningen.

Tabel 19: Alleenwonende ouderen in Slochteren 2006

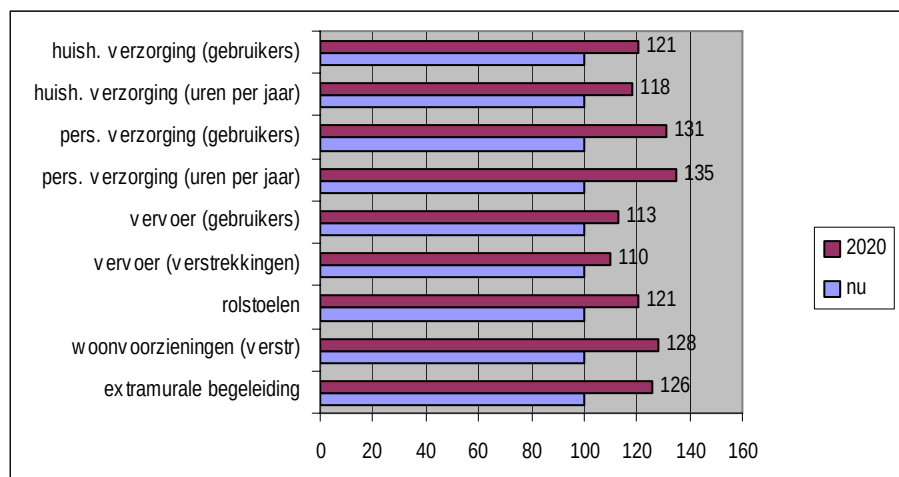
	% niet zelfstandig	% samen- wonend met partner	%samen- wonend anders	Slochteren % alleen- wonend	provincie % alleen- wonend	Nederland % alleen- wonend
65 tot 75 jaar	0,7	76,4	3,3	19,6	24,2	24,4
75 tot 85 jaar	7,0	48,6	5,7	38,6	41,0	41,5
85 +	33,2	23,6	8,7	34,5	47,8	48,9

Bron: CBS, 2007

2.5.4 Prognose behoefte aan zorgvoorzieningen

Op basis van de bevolkingsontwikkeling en de mogelijk veranderde zorgvraag is voor Nederland een schatting gemaakt van de omvang van de benodigde voorzieningen in 2020 (VNG, 2006). In figuur 10 is dit uitgewerkt in indexcijfers. Met nadruk moet hier worden gezegd dat het om een schatting gaat. Duidelijk is dat de omvang van de vraag naar voorzieningen en het aantal mensen dat hierop een beroep zal doen, zal toenemen.

Figuur 10: Behoeftte aan voorzieningen (nu en in de toekomst), provincie Groningen, indexcijfers, 2005 = 100

Bron: Sociaal Rapport, 2006

De vraag naar huishoudelijke verzorging zal toenemen met ongeveer twintig procent (indexcijfer 118) tot bijna 41.600 uur per jaar. De vraag naar persoonlijke verzorging neemt toe met ruim dertig procent, tot 22.100 uur.

In de provincie Groningen is een schatting gemaakt dat de vraag naar vervoersvoorzieningen zal toenemen met tien procent, naar woonvoorzieningen met bijna dertig procent en naar extramurale begeleiding met een kwart.

Tabel 20: Behoeftte aan voorzieningen (nu en in de toekomst), Slochteren, indexcijfers, 2005 = 100.

	omvang nu	schatting voor 2020	indexcijfer 2005-2020
huishoudelijke verzorging (uren per jaar)	34.600	41.600	118
huishoudelijke verzorging (gebruikers)	300	390	121
persoonlijke verzorging (uren per jaar)	15.800	22.100	131
persoonlijke verzorging (gebruikers)	260	350	135

Bron: VNG, 2006/IPB, 2004

2.6 Prestatieveld 6: Voorzieningen voor mensen met beperkingen

Prestatieveld 6 betreft het verlenen van individuele voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch of psychosociaal probleem ten behoeve van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijk verkeer.

In deze paragraaf worden gegevens van bereik en gebruik van diverse voorzieningen besproken.

2.6.1 Huishoudelijke verzorging⁵, persoonlijke verzorging en verpleging

In totaal kregen in 2006 in Slochteren bijna 540 mensen huishoudelijke, persoonlijke verzorging en/of verpleging. Dat is ongeveer 4,5 procent van de totale bevolking. Dit percentage is iets hoger dan provinciaal en landelijk (beide rond de vier procent). Het gemiddelde aantal uren geleverde zorg per inwoner ligt in Slochteren lager dan in de provincie (5,9) en in Nederland (gemiddeld 5,1 uur per inwoner), te weten 3,6.

Tabel 21: Geleverde huishoudelijke, persoonlijke verzorging en verpleging, Slochteren, 2004, 2005 en 2006

	2004	2005	2006
uren huishoudelijke verzorging	35.048	35.270	34.634
huishoudelijke verzorging	23.205	24.456	24.900
alfahulp	9.137	10.814	9.734
totaal personen huishoudelijke verzorging	341	321	305
personen huishoudelijke verzorging	239	237	245
personen alfa hulp	103	74	71
uren persoonlijke verzorging	20.973	16.858	15.830
personen persoonlijke verzorging	241	256	262
uren verpleging	11.257	10.839	10.261
personen verpleging	312	301	306
totaal uren	67.278	62.967	60.726
totaal personen	539	541	536
aantal inwoners	14.906	14.921	14.930
% personen van bevolking	4,5	4,2	4,1
Aantal uren per inwoner	3,6	3,6	3,6

Bron: CAK, 2006

2.6.2 Maatschappelijk werk

De primaire taak van NoorderMaat is als basisvoorziening in de eerste lijn hulp te bieden bij psychosociale problematiek aan alle inwoners van Slochteren (Jaarverslag 2006, Maatschappelijk Werk NoorderMaat). Daarnaast wil men inspelen op de gevolgen van ontwikkelingen die leiden tot nieuwe taken en andere hulpvragen van burgers. Aan deze uitgangspunten wordt vorm gegeven door middel van de zeven functies van het maatschappelijk werk:

- toegang verschaffen;
- begeleiden en behandelen;
- bemiddelen namens de cliënt naar personen en instanties;
- ondersteunen cliënten;
- dienstverlening en consultatie professionele derden;
- bijdragen aan preventie van gezondheids- en welzijnsproblemen;
- signalering van probleemsituaties en achterstanden.

Het totaal aantal cliënten van NoorderMaat binnen de gemeente Slochteren bedroeg in 2006 87. In 2005 waren dit er 98. Het aantal nieuwe cliënten in 2006 bedroeg 66 tegenover 76 in 2005. De problemen betroffen meestal intermenselijke relaties (ouders-kinderen of partners) of hadden te maken met bestedingen van de cliënt. Het type hulpverlening betrof voornamelijk procesmatige hulpverlening. Een vijfde van de cases werd afgesloten na intake.

⁵ Vanaf 1-1-2007 wordt niet meer gesproken van huishoudelijke *verzorging*, maar van huishoudelijke *hulp*

Tabel 22: Cliënten en problematiek Maatschappelijk werk, Slochteren, 2005-2006

	2005	2006
aantal cliënten	98	87
% van bevolking	0,7%	0,6%
nieuwe aanmeldingen	76	66
behandelde problematiek		
besteding	9	8
verwerving inkomen	1	6
echtscheiding	3	6
relatie tot partner	9	7
relatie ouder/kind	8	15
anders	46	24

Bron: Jaarverslag 2006 Maatschappelijk Werk NoorderMaat

2.6.3 Contacten geestelijke gezondheidszorg

In totaal hadden in 2005 ruim 550 inwoners uit Slochteren één of meerdere malen contact met een hulpverlener uit de geestelijke gezondheidszorg. Dat is bijna vier procent van de bevolking. Dit is lager dan het provinciaal gemiddelde (vijf procent). In Slochteren nam het aantal cliënten relatief en absoluut gezien af, terwijl dat in de provincie gelijk bleef. Uit de gezondheidsenquête van de GGD (in: rapport 'De gemeente Slochteren in cijfers') blijkt dat 89 procent van de bevolking in Slochteren zichzelf als psychisch gezond beschouwt. Dit is hoger dan het provinciale gemiddelde (81%).

Tabel 23: Contacten geestelijke gezondheidszorg 2003 (aantallen patiënten)

	Slochteren 2003	Slochteren 2005	provincie 2003	provincie 2005
nieuwe patiënten				
klinische opname, incl. RIBW	6	15	465	450
ambulant vier of meer contacten	111	122	5170	6762
ambulant één tot drie contacten	113	96	6238	5252
bestaande patiënten				
klinische opname, incl. RIBW	38	19	1729	1618
ambulant vier of meer contacten	250	200	9404	10758
ambulant één tot drie contacten	195	117	6006	4587
totaal	713	569	29.012	29.427
% van de bevolking	4,7 %	3,8 %	5.1 %	5.1 %

Bron: Psychiatrisch Casus Register Noord Nederland (PCR-NN) in Lokaal Gezondheidsprofiel Groningen 2006

2.6.4 Verstrekkingen WVG

In Slochteren werden in 2006 224 aanvragen ingediend in het kader van de Wet voorzieningen gehandicapten (WVG). Vier procent minder dan in 2005. De meeste aanvragen betreffen een vervoersvoorziening. De cijfers tussen haakjes geven het aantal positieve besluiten weer.

Tabel 24: Aanvragen WVG Slochteren, 2006

	aanvragen 2005	aanvragen 2006
aantal binnengekomen aanvragen	233	224
woning	113 (94)	107 (93)
vervoer	71 (60)	60 (49)
rolstoel	49 (47)	57 (57)
geregistreerde cliënten (op 31/12)	772	820

Bron: gemeente Slochteren

In 2005 werd op 86 procent van de aanvragen positief besloten, in 2006 was dit 89 procent. Dit wil overigens niet zeggen dat de andere aanvragen zijn afgewezen. Een aanvraag kan ook door de klant zelf zijn ingetrokken.

2.7 Prestatieveld 7: Maatschappelijke opvang, advies- en steunpunten huiselijk geweld

Prestatieveld 7 gaat over maatschappelijke opvang, advies- en steunpunten huiselijk geweld.

2.7.1 Maatschappelijke opvang

Maatschappelijke opvang omvat activiteiten bestaande uit het tijdelijk bieden van onderdak, begeleiding, informatie en advies aan personen die, door een of meerdere problemen, al dan niet gedwongen de thuissituatie hebben verlaten en niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving. Het gaat hierbij om de zogenaamde dak- en thuislozen. Personen die dakloos zijn, zijn 'personen die geen onderdak (meer) hebben'. Thuisloze personen zijn personen die een min of meer permanente verblijfplaats hebben in woonvoorzieningen en pensions binnen en buiten de maatschappelijke opvang (Beukeveld, 2004).

De dienst OCSW van de gemeente Groningen heeft Bureau Onderzoek en Statistiek verzocht om een onderzoek te verrichten naar de dak- en thuislozen in de stad en provincie Groningen. Dit onderzoek heeft in 2005 plaatsgevonden en gaat onder andere in op de omvang en de kenmerken van de populatie dak- en thuislozen. Deze cijfers zijn echter, behalve voor de stad Groningen, niet op gemeentelijk niveau beschikbaar.

In de provincie zijn zestien verschillende opvangvoorzieningen voor dak- en thuislozen gehuisvest. Zie tabel 25.

Tabel 25: Opvangvoorzieningen in de stad en provincie Groningen

Soort opvang	Stad Groningen	Provincie Groningen
crisisopvang nachtopvang 24-uursopvang	A-huis Eemshuis Lauwershuis Ommelerlandhuis Hoendiephuis Amyhoes	Hospitium Den Eikelaar
		Het Boterdiep De Terebinten Switch
dagopvang/dagactiviteitencentrum	Open Hof Kostersgang De Riepe De Wasplaats Groenwerk Het Twaalfde Huis	

Bron: Bureau Onderzoek en Statistiek, 2004

Hospitium Den Eikelaar is gevestigd in Leek, Het Boterdiep in Kantens. De Terebinten is gehuisvest in Delfzijl en Switch tenslotte in Veendam. Er zijn geen opvangvoorzieningen gehuisvest in Slochteren. Personen, afkomstig uit Slochteren, zijn dus aangewezen op de opvangvoorzieningen elders in de provincie. Met name de opvangvoorzieningen in de stad Groningen liggen voor de hand.

De omvang van de Groningse daklozenpopulatie ligt rond de 230 personen per dag.

De opvangcapaciteit van de nachtopvang wordt goed benut. Deze is bijna iedere nacht bezet.

Waarschijnlijk is het zo dat de vraag groter is dan het aantal beschikbare bedden. Ook de capaciteit van de dagopvang wordt goed benut.

Van de personen die in een van de opvanginstellingen zijn ingestroomd, is 43 procent afkomstig uit de stad Groningen.

De bezetting van de opvangvoorzieningen (in 2004) staat in tabel 26 weergegeven.

Tabel 26: Bezetting van de opvangvoorzieningen in 2004

	aantal bedden	bezettingsgraad
A-huis	30	109%
Den Eikelaar	49	94%
Amyhoes	15	83%
Het Boterdiep	16	85%
Eemshuis	30	97%
Hoendiephuis	23	98%
Lauwerhuis	14	96%
Ommelerlandhuis	44	93%
Switch	18	82%
De Terebinten ⁶	5	55%

Bron: Bureau Onderzoek en Statistiek, 2004

2.7.2 Huiselijk geweld: omvang en advies- en steunpunten

Omvang van huiselijk geweld

In 2006 heeft het onderzoeksbureau van CMO Groningen een vervolgonderzoek uitgevoerd naar omvang, aard en kenmerken van huiselijk geweld in de provincie Groningen in 2005. De onderzoekers hebben zich hierbij gebaseerd op het bedrijfsprocessensysteem (BPS) van de regiopolitie Groningen. In dit systeem houdt de politie zelf bij of het bij een melding gaat om huiselijk geweld. Zij houden dit bij door aan een melding een code huiselijk geweld toe te kennen. Dit doen zij vanaf 1 januari 2005.

⁶ Ten tijde van het onderzoek was De Terebinten een nieuwe opvangvoorziening en nog maar net geopend.

Tabel 27: Meldingen van geweld, Slochteren, 2005

	meldingen huiselijk geweld	per 10.000 inwoners
Slochteren	51	34
regio Centraal ⁷	366	53
provincie	3242	56

Bron: BPS, 2005 in: CMO, 2006

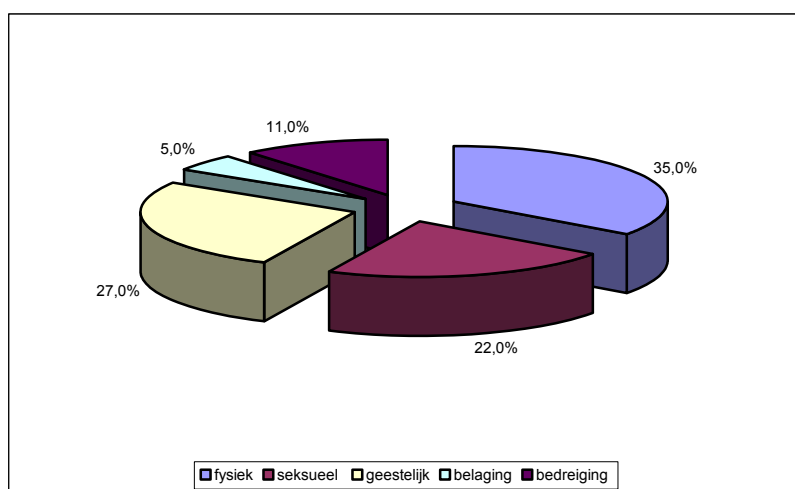
In de gemeente Slochteren worden minder meldingen per tienduizend inwoners gedaan (34) dan in de provincie (56) en de regio Centraal (53). Dit hoeft niet per se te betekenen dat er in Slochteren sprake is van minder huiselijk geweld; het kan ook zijn dat inwoners minder geneigd zijn om dat te melden bij de politie.

Soorten huiselijk geweld

In navolging van de landelijke trend is er een onderscheid gemaakt naar vijf soorten geweld: **Fysiek** geweld kan omschreven worden als geweld waarbij iemand lichamelijk pijn wordt gedaan of waarbij deze dreiging bestaat. Bij **seksueel** geweld gaat het om het gedwongen ondergaan van seksuele handelingen of de dreiging daarvan. **Geestelijk** geweld bestaat uit bespottingen, dreigen de relatie te verbreken en het verbieden van bepaalde zaken zoals bellen of het op bezoek gaan bij vrienden. **Bedreiging** spreekt voor zich en met **belaging** wordt stalking bedoeld.

Figuur 11 geeft de verhouding weer tussen de soorten geweld in de gemeente Slochteren.

Figuur 11: Soorten huiselijk geweld in de gemeente Slochteren, 2005

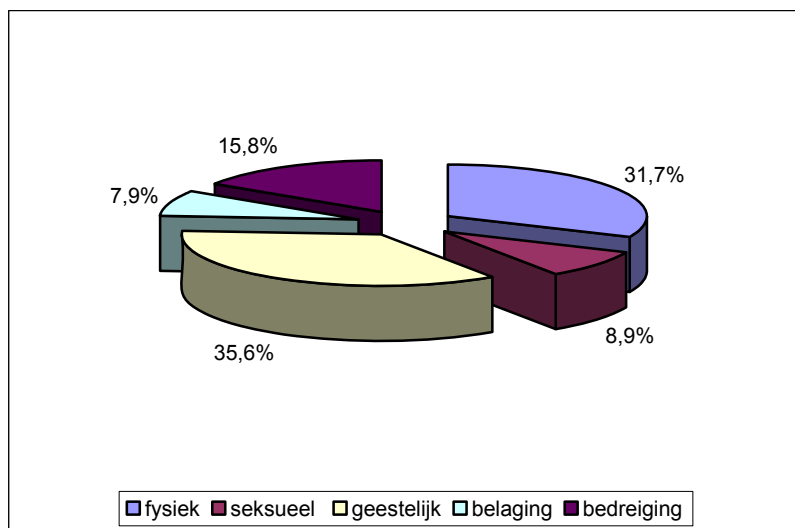

Bron: BPS, 2005 in: CMO, 2006

⁷ De regio Centraal bestaat uit Haren, Hoogezand-Sappemeer en Slochteren

Het grootste gedeelte bestaat uit fysiek geweld. Vergeleken met de regio Centraal, zie figuur 12, is er in de gemeente Slochteren relatief weinig sprake van meldingen van geestelijk geweld.

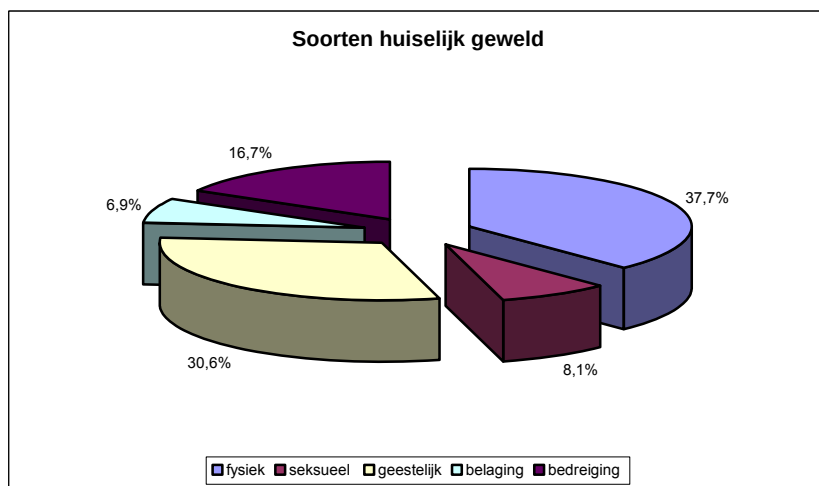
Figuur 12: Soorten huiselijk geweld in de regio, 2005

Bron: BPS, 2005 in: CMO, 2006

De verdeling naar soorten geweld in de regio Centraal lijkt meer op het provinciale plaatje, zie figuur 13. De provinciale situatie blijkt niet veel te verschillen van de landelijke situatie (Ferwerda, 2006).

Figuur 13: Soorten huiselijk geweld in de provincie, 2005

Bron: BPS, 2005 in: CMO, 2006

Aangifte

Hiervoor zijn we ingegaan op de meldingen die bij de politie werden gedaan. In deze alinea gaat het om daadwerkelijke aangiften, waarbij een proces-verbaal werd opgemaakt.

In Slochteren is er van de 51 meldingen van huiselijk geweld die in 2005 door de politie zijn geregistreerd, in 19 gevallen aangifte gedaan. Dit is 37 procent van het totale aantal geregistreerde meldingen van huiselijk geweld. In de regio Centraal is het percentage 43 procent. Op provinciaal niveau bedraagt het percentage aangiften 35,8. Landelijk gezien 39,9 (Ferwerda, 2005).

In tabel 28 worden de leeftijd en het geslacht weergegeven van de personen die aangifte doen, de zogenaamde aangevers.

Tabel 28: Leeftijd en geslacht aangevers, 2005

	Slochteren	regio	provincie
Man	42,1%	24,1%	22%
Vrouw	57,9%	75,9%	78%
Gemiddelde leeftijd	44	37	33
Gemiddelde leeftijd mannen	51	42	34
Gemiddelde leeftijd vrouwen	38	36	32

Bron: BPS, 2005 in: CMO, 2006

Advies- en steunpunt huiselijk geweld

Het provinciale Advies- en steunpunt huiselijk geweld Groningen is er voor iedereen in de provincie Groningen die te maken heeft met huiselijk geweld. Het steunpunt wil structureel bijdragen aan het stoppen en voorkomen van huiselijk geweld. Het Advies- en steunpunt bestaat uit twee onderdelen:

1. een telefonische hulpdienst voor informatie, advies en doorverwijzing naar hulpverlening of opvang. De telefonische hulpdienst is sinds 2004 actief;
2. het hulpverleningstraject 'Thuisfront, eerste hulp bij huiselijk geweld' waarin politie, justitie, reclassering, Ambulante Forensische Psychiatrie Noord-Nederland, het maatschappelijk werk, Hospitium Den Eikelaar, het Toevluchtsoord en Bureau Jeugdzorg nauw samenwerken.

Het Advies- en steunpunt verzorgt daarnaast publiciteit en voorlichting over huiselijk geweld.

Zowel hulpvragers als professionals kunnen terecht bij de telefonische hulpdienst voor informatie, advies of toeleiding naar hulp en/of opvang bij huiselijk geweld. Hoe vaak er naar de telefonische hulpdienst is gebeld, is alleen op provinciaal niveau bekend. In totaal is er in 2004 door 263 mensen, afkomstig uit de provincie Groningen, naar de hulpdienst gebeld. In 2005 is er 438 keer gebeld.

De aanmeldingen bij Thuisfront worden voor 2004 aangegeven per basiseenheid van de politie van de provincie Groningen. De gemeente Slochteren valt onder de basiseenheid Hoogezand (samen met de gemeente Hoogezand-Sappemeer). Onlangs zijn de cijfers per gemeente beschikbaar gekomen.

In 2004 zijn er veertig aanmeldingen vanuit de basiseenheid Hoogezand bij Thuisfront geregistreerd. In 2005 zijn er vanuit de gemeente Slochteren drie aanmeldingen geregistreerd en in 2006 bedroeg het aantal zes.

2.8 Prestatieveld 8: Openbare Geestelijke Gezondheidszorg

De Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGz) omvat alle activiteiten op het terrein van de geestelijke volksgezondheid die niet op basis van een vrijwillige, individuele hulpvraag worden uitgevoerd. Het basisaanbod van de OGGz bestaat onder meer uit crisisopvang, bemoeizorg, preventie en psychosociale hulpverlening bij rampen. Belangrijke uitvoerders van de OGGz zijn GGD en GGZ.

De Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid (WCPV) verplicht gemeenten een OGGz-beleid te voeren, gericht op de volgende aandachtspunten:

- het signaleren en bestrijden van risicofactoren op het gebied van de OGGz;
- het bereiken en begeleiden van kwetsbare groepen en risicogroepen;
- het functioneren als meldpunt voor signalen van crisis of dreiging van crisis;
- het bieden van psychosociale hulp na rampen;
- het tot stand brengen van afspraken tussen betrokken organisaties over de uitvoering van de OGGz.

OGGz-netwerk

De gemeente neemt samen met Hoogezand-Sappemeer deel aan een OGGZ (openbare geestelijke gezondheidszorg) netwerk. Hier worden knelpunten en probleemgevallen ingebracht en wordt er met diverse ketenpartners gezocht naar de meest adequate oplossing.

2.9 Prestatieveld 9: Verslavingsbeleid

Prestatieveld 9 is gericht op de ambulante verslavingszorg.

Gemeenten hebben de verantwoordelijkheid om de maatschappelijke zorg op een geïntegreerde manier te verlenen. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de maatschappelijke begeleiding en de zorgsector voor de behandeling.

In tabel 29 worden de face-to-face contacten bij Verslavingszorg Noord Nederland (VNN) voor de gemeente Slochteren en de provincie Groningen weergegeven.

In deze tabel zijn alleen de cijfers van 2006 en 2005 weergegeven. Vanaf 2005 waren voor het eerst de cijfers van de drie organisaties waaruit de VNN is opgebouwd, gezamenlijk voorhanden.

De tabel toont voor de gemeente Slochteren en de provincie aan welk primair middel men verslaafd was. De aantallen worden daarnaast gerelateerd aan de aantallen inwoners.

De tabel vermeldt uitsluitend aantallen personen die in het registratiesysteem van de VNN voorkomen en leveren dan ook geen informatie over de aantallen verslaafden onder de bevolking.

Tabel 29: Face-to-face-hulpverlening, Slochteren en provincie (2006)

	Slochteren		Slochteren		Provincie	
	Aantal	Per 1000 inw.	Aantal	Per 1000 inw.	Aantal	Per 1000 inw.
Hard drugs	6	0,40	6	0,40	1164	2,03
Alcohol	9	0,60	10	0,67	1017	1,77
Cannabis	5	0,33	2	0,13	224	0,39
Overige middelen	0	0,00	0	0,00	40	0,07
Gokken	0	0,00	0	0,00	82	0,17
Onbekend	2	0,02	1	0,07	168	0,29
Totaal	22	1,47	19	1,27	2695	4,69

Bron: VNN, 2006, bewerking CMO

Te zien is dat het aantal personen dat hulpverlening ontving, relatief gezien, per duizend inwoners, in de gemeente Slochteren veel lager ligt dan in de provincie. Er waren in 2006 234 ambulante hulpverleningscontacten met de VNN, in 2005 waren dit er 114.

2.10 Prestatieveld 10: Wonen met Zorg

Het onderdeel 'Wonen met zorg' is door enkele gemeenten als tiende prestatieveld toegevoegd aan de WMO. In deze paragraaf presenteren we u een aantal cijfers hierover. Woningen voor ouderen (intramurale woonvoorzieningen, aanleunwoningen en serviceflats) en woningen voor gehandicapten. Dit hoofdstuk zal worden besloten met een prognose van de beschikbaarheid van woningen voor ouderen en gehandicapten.

2.10.1 Woningen voor ouderen

Verzorgings- en verpleeghuizen

Er zijn in Slochteren relatief veel intramurale verzorgingshuisplaatsen beschikbaar: het aantal bedden in verzorgingshuizen is bovengemiddeld. Slochteren heeft geen verpleegtehuizen.

Tabel 30: Verzorgings- en verpleeghuizen in Slochteren, 2006

	vestiging	plaatsen	Slochteren bedden per 1.000 75+	provincie bedden per 1.000 75+	Nederland bedden per 1.000 75+
verzorgingshuis	2	135	145	92	85
verpleegtehuis	0			50	48

Bron: Adresboek VVZS in Sociale Monitor

Serviceflats, aanleunwoningen en dagbehandeling

Er zijn geen serviceflats in de gemeente Slochteren. Het aantal aanleunwoningen ligt in Slochteren zowel onder het landelijke als het provinciale gemiddelde.

Tabel 31: Serviceflats, aanleunwoningen en dagbehandeling in Slochteren, 2006

	vestiging	plaatsen/ woningen	Slochteren per 1.000 75+	provincie per 1.000 75+	Nederland per 1.000 75+
serviceflats	0				
aanleunwoningen		40	43	96	55
dagbehandeling		2	2	12	12

Bron: Adresboek VVZS in Sociale Monitor

2.10.2 Woningen voor overige groepen

In Nederland zien we een afname van de intramurale zorg voor gehandicapten in grote instellingen en in gezinsvervangende tehuizen (GVT's). Ook bij de zorg voor GGZ-cliënten is sprake van een vermindering van intramurale voorzieningen.

Kleinschalige wooneenheden worden mede op initiatief van ouders van kinderen met een handicap opgezet en vormgegeven. Een deel van de woningen bevindt zich in een reguliere woonwijk.

De termen intramuraal en extramuraal worden overigens niet meer gehanteerd. AWBZ-zorg wordt uitgedrukt in functies: huishoudelijke en persoonlijke hulp, verpleging, ondersteunende en activerende begeleiding, behandeling en verblijf. Deze zorgfuncties zijn niet per se gerelateerd aan intra- of extramurale woonvormen.

Er zijn veel verschillende woonvormen: woonvoorzieningen met zorg en ondersteuning, woonvormen voor (licht) verstandelijk gehandicapten, wonen en dagbesteding, en kamertraining. In de woonvormen worden verschillende combinaties van zorgfuncties geleverd.

In de provincie Groningen zijn 95 intramurale plaatsen (in GVT's) beschikbaar voor mensen met lichamelijke beperkingen. Voor zintuiglijk gehandicapten zijn 105 intramurale plaatsen beschikbaar en voor mensen met een verstandelijke beperking bijna tweeduizend intramurale plaatsen (VWS, 2004).

Kijken we naar de omvang van de woonvorm, dan valt tien procent van de personen met een handicap (lichamelijk, zintuiglijk en verstandelijk) onder een woonvorm van minder dan tien personen. Bijna twintig procent wordt begeleid in een woonvorm van totaal tien tot twintig personen, twaalf procent in een woonvorm van twintig tot dertig personen, een kwart in een woonvorm van dertig tot vijftig personen en ruim een derde in een woonvorm met vijftig personen of meer. Het aantal kleinschalige woonvormen is dus relatief groot.

Het aantal *woningen* waar mensen met beperkingen kleinschalig wonen, is groter dan het aantal *woonvormen*, omdat meerdere woningen onder één woonvorm kunnen vallen; exacte aantallen hiervan zijn niet voorhanden.

In Slochteren zijn in totaal twee woonvormen aanwezig: één kleine met minder dan twintig personen, en een grotere waar 26 personen begeleid worden. In totaal wonen in Slochteren 39 mensen met beperkingen in een dergelijke woonvorm met hulp of begeleiding (Platform Gehandicaptenzorg Groningen, 2006).

2.10.3 Opgave woningen 2006 – 2015

In tien Groningse gemeenten is in 2006 het aantal voor ouderen en gehandicapten geschikte huurwoningen geïnventariseerd en is berekend welk overschot of tekort er wordt verwacht tot en met 2015. Er is hierbij onderscheid gemaakt naar nultrede-woningen, verzorgd wonen, beschermd wonen en intramuraal wonen. Naar verwachting zal er een tekort ontstaan aan nultrede-woningen en woningen voor verzorgd wonen. Daarnaast verwacht men een overschot aan intramurale plaatsen en plaatsen voor beschermd wonen. De omvang van het verwachte tekort en overschot hangt af van het scenario: snelle (presto) of minder snelle (andante) extramuralisering.

Binnen het andante-scenario zal de gemeente Slochteren in het jaar 2015 een tekort hebben aan intramurale plaatsen, plaatsen voor verzorgd wonen en nultrede-huurwoningen. Binnen dit scenario zal vooral een tekort ontstaan in nultrede-huurwoningen. Zoals tabel 32 laat zien, bestaan er grote verschillen tussen gemeenten.

Tabel 32: Opgave 2015 op basis van Andante – scenario (1)

	Intramuraal (plaatsen)	Beschermd wonen (plaatsen)	Verzorgd wonen (woningen)	Nultreden- huurwoningen
Grootegast	-30	85	-95	-130
Leek	40	140	-190	-175
Marum	-80	5	-45	-165
Zuidhorn	75	75	-175	135
Bedum	-15	175	-20	-10
Haren	255	30	-10	95
Hoogezand-Sappemeer	-50	420	80	710
Slochteren	-40	10	-120	-195
Ten Boer	5	-15	-25	-130
Winsum	50	-10	35	-250
Assen	305	765	160	-1155
Noordenveld	-145	40	-165	-335
Tynaarlo	245	575	-130	-60
Totaal	615	2295	-700	-1665

Bron: Companen, 2006

(1) andante-scenario: Tempo van extramuralisering voor verpleeghuizen (+33 procent), verzorgingshuizen (-50 procent), internaten voor gehandicapten

(-33 procent), en woonvormen/tehuizen voor gehandicapten (-50 procent)

Binnen de presto-scenario zal er vooral een tekort ontstaan aan plaatsen voor beschermd wonen, plaatsen voor verzorgd wonen en nultreden-huurwoningen.

Tabel 33: Opgave 2015 op basis van presto – scenario (1)

	Intramuraal (plaatsen)	Beschermd wonen (plaatsen)	Verzorgd wonen (woningen)	Nultreden- huurwoningen
Grootegast	20	50	-120	-130
Leek	130	80	-235	-175
Marum	-30	-30	-70	-165
Zuidhorn	160	15	-215	135
Bedum	35	140	-45	-10
Haren	380	-45	-85	95
Hoogezand-Sappemeer	90	325	10	710
Slochteren	35	-40	-160	-195
Ten Boer	40	-35	-40	-130
Winsum	115	-55	5	-250
Assen	625	560	5	-1155
Noordenveld	40	-70	-270	-335
Tynaarlo	430	460	-235	-60
Totaal	2070	1355	-1455	-1665

Bron: Companen, 2006

(1) Presto scenario: Tempo van extramuralisering voor verpleeghuizen (-33%), verzorgingshuizen (-75%), internaten voor gehandicapten (-66%), en woonvormen / tehuizen voor gehandicapten (-100%)

Tabel 34: Opgave woningen 2006 – 2015 in 10 gemeenten provincie Groningen (2)

	Intramuraal (plaatsen)	Beschermd wonen (plaatsen)	Verzorgd wonen (woningen)	Nultreden- huurwoningen
aanbod 2006	4380	2600	2330	7575
aanbod 2015 (1)	3910	2910	3605	10000
andante scenario				
vraag 2015	3295	615	4305	11665
opgave 2006 – 2015	615	2295	- 700	- 1665
presto scenario				
vraag 2015	1840	1555	5060	11665
opgave 2006 - 2015	2070	1355	- 1455	-1665

Bron: Companen, 2006

(1) berekend op basis van de Primos - bevolkingsprognose voor 2015

(2) Grootegast, Leek, Marum, Zuidhorn, Bedum, Haren, Hoogezand-Sappemeer, Slochteren, Ten Boer en Winsum

3 Algemeen deel

In dit deel vindt u kengetallen betreffende demografische ontwikkelingen, werkgelegenheid en inkomen, en veiligheid.

3.1 Demografische gegevens

3.1.1 Het aantal inwoners in de dorpen

Op 1 januari 2006 woonden er 14.930 mensen in de gemeente Slochteren. De gegevens op deze peildatum worden in dit rapport gepresenteerd. Dit hangt samen met het feit dat de cijfers op dorpsniveau voor 1 januari 2007 niet beschikbaar zijn op het moment van schrijven van dit rapport. De inwoners zijn redelijk gelijkmatig over de dorpen verdeeld. Het bevolkingsaantal per 2006 in de dorpen Overschild en Kolham is ten opzichte van het jaar 2001 gelijk gebleven. De bevolking in de dorpen Slochteren en Siddeburen is licht toegenomen, te weten beide met een procent. De bevolkingstoename ten opzichte van 2001 is sterker in de dorpen Froombosch (vijf procent) en Harkstede (vier procent). Alleen in Schildwolde en Hellum is de bevolking sterk afgenomen (respectievelijk negen en vijf procent).

Tabel 35: Inwoners per dorp in de gemeente Slochteren, 2006 (afgerond) percentueel verschil met 2001

dorpen	aantal inwoners	verschil aantal inwoners 2001-2006	% verschil 2001- 2006
gemeente Slochteren	14.930	+50	0 %
Slochteren	2.490	+20	+1 %
Froombosch	870	+40	+5 %
Kolham	1.460	0	0 %
Schildwolde	1.320	-130	-9 %
Hellum	770	-40	-5%
Siddeburen	3.760	+40	+1 %
Harkstede	3.580	+120	+4 %
Overschild	680	0	0 %

Bron: CBS, 2007

3.1.2 Bevolkingsopbouw per wijk

Wat betreft de bevolkingsopbouw zijn er kleine verschillen tussen de dorpen in de gemeente Slochteren: in het dorp Slochteren is achttien procent van de inwoners 65 jaar of ouder. In Harkstede en Overschild is 21 procent van de inwoners 14 jaar of jonger. Voor de rest zijn de verschillen gering en komen de dorpen qua bevolkingsopbouw overeen.

Tabel 36: Demografische opbouw per dorp, 2006

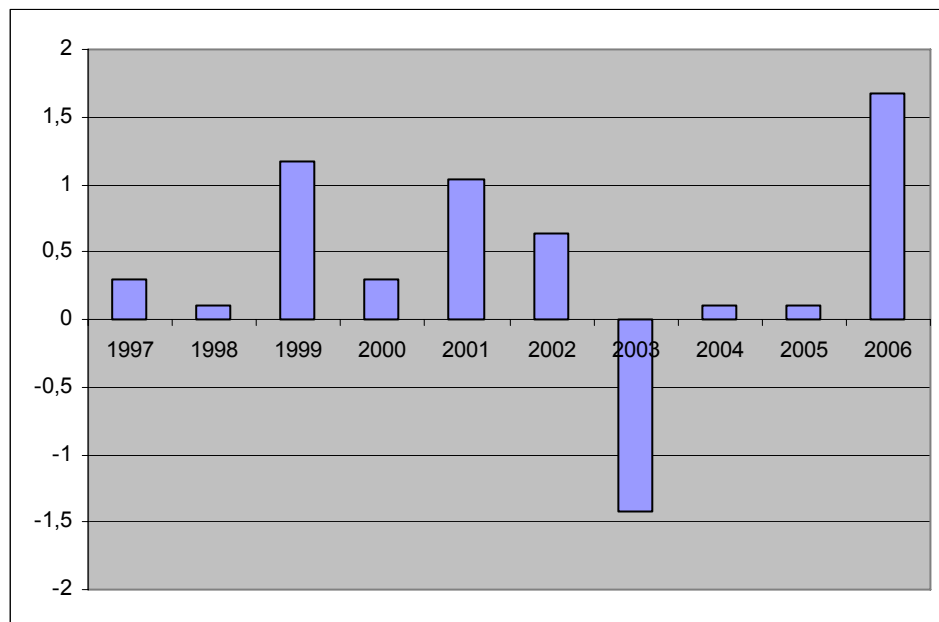
dorpen	inwoners	% 0-14 jaar	% 15-24 jaar	% 25-44 jaar	% 45-64 jaar	% 65+
gemeente Slochteren	14.930	19%	10%	27%	29%	14%
Slochteren	2.490	19%	11%	26%	27%	18%
Froombosch	870	16%	12%	30%	31%	11%
Kolham	1.460	16%	10%	27%	32%	13%
Schildwolde	1.320	20%	12%	29%	26%	13%
Hellum	770	18%	12%	24%	36%	11%
Siddeburen	3.760	19%	10%	27%	27%	17%
Harkstede	3.580	21%	9%	28%	31%	11%
Overschild	680	21%	12%	28%	31%	7%

Bron CBS, 2007

3.1.3 Relatieve bevolkingsontwikkeling 1997-2006

Sinds 1996 is de bevolking van Slochteren met bijna vier procent toegenomen. De jaarlijkse bevolkingsontwikkeling staat in de volgende figuur. Opvallend is dat de bevolking elk jaar toeneemt, met uitzondering van het jaar 2003. Deze daling kan waarschijnlijk worden toegeschreven aan het vertrek van het asielzoekerscentrum. Het jaar 2006 kent een zeer sterke bevolkingstoename ten opzichte van het jaar 2005.

Figuur 14: Percentueel verschil bevolkingsaantal t.o.v. voorgaand jaar Slochteren

Bron: CBS, 2007

3.1.4 Bevolkingsontwikkeling 2001-2006 per wijk naar leeftijdscategorie

De verschillende dorpen vertonen met betrekking tot de demografische ontwikkeling een divers beeld. In de leeftijdscategorie 0 tot en met 14 jaar is er in Harkstede sprake van een aanzienlijke groei (acht procent), terwijl in Schildwolde en Hellum de populatie 0- tot 15-jarigen met 17 procent is afgenomen. De populatie 15- tot 25-jarigen is in Froombosch met 58 procent toegenomen. Wel moet hierbij worden aangetekend dat het om beperkte absolute aantallen gaat (van 64 tot 101). Ook de groep 65-plussers is in Froombosch het meest toegenomen, namelijk met ruim twintig procent.

Tabel 37: Bevolkingsontwikkeling naar dorp, gemeente Slochteren, 2001-2006

dorpen	% 0-14 jaar	% 15-24 jaar	% 25-44 jaar	% 45-64 jaar	% 65+
gemeente Slochteren	-3%	+8%	-10%	+9%	+6%
Slochteren	-1%	+12%	-7%	+7%	0%
Froombosch	-15%	+58%	-6%	+11%	+22%
Kolham	-9%	+27%	-12%	+5%	+8%
Schildwolde	-17%	-9%	-15%	+8%	-9%
Hellum	-17%	+9%	-21%	+12%	+1%
Siddeburen	-1%	+7%	-8%	+4%	+12%
Harkstede	+8%	-3%	-9%	+15%	+10%
Overschild	-10%	+6%	-16%	+24%	+15%

Bron CBS, 2007

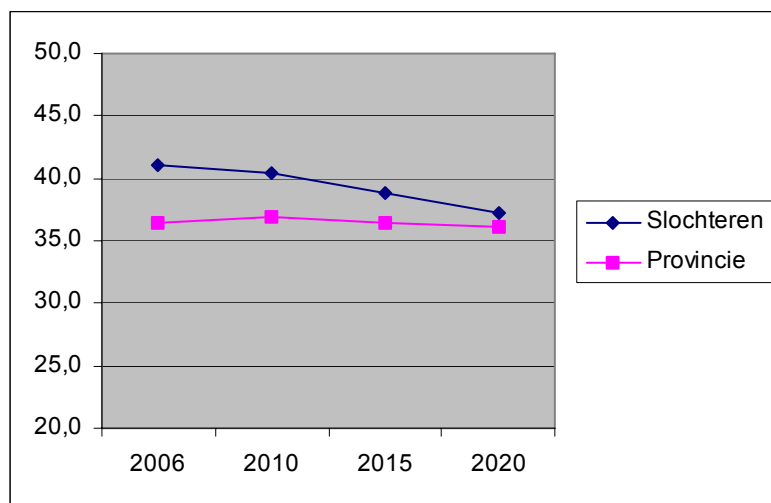
3.1.5 Groene en grijze druk

Het aantal 0- tot en met 19-jarigen ten opzichte van het aantal 20- tot en met 64-jarigen (de werkzame of 'productieve' leeftijd) wordt de 'groene druk' genoemd. In Groningen is de groene druk lager dan landelijk (respectievelijk 36,4 en 39,6). De groene druk in Slochteren is hoger dan provinciaal en landelijk, te weten 41,0.

In de onderstaande figuur is de groene druk weergegeven voor 2006 met daarbij de prognoses voor 2010, 2015 en 2020. Voor Slochteren is de komst van Meerstad niet in de prognose opgenomen. De Primos-prognose in het rapport 'De gemeente Slochteren in cijfers' houdt hier wel rekening mee.

Provinciaal blijft de groene druk ongeveer hetzelfde. In Slochteren neemt de groene druk af, maar deze blijft boven het provinciaal niveau. In 2020 is de groene druk in Slochteren nagenoeg gelijk aan die in de provincie.

Figuur 15: Groene druk 2006, 2010, 2015 en 2020, Slochteren en provincie

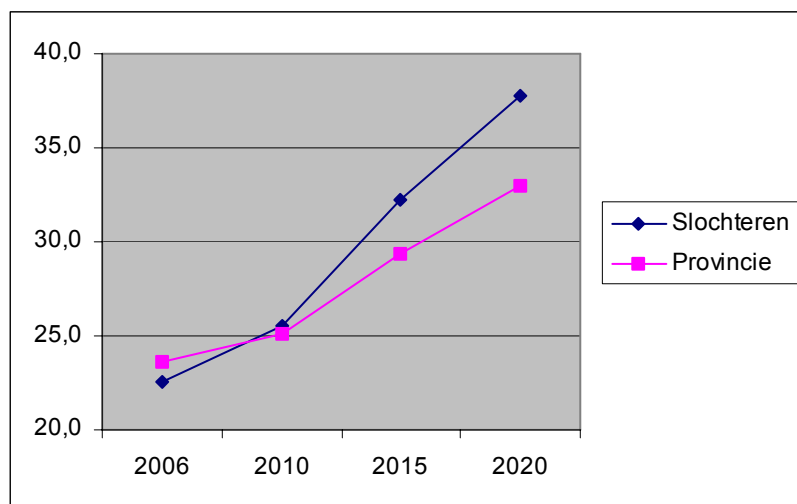

Bron: IPB, 2004, CBS, 2007, bewerking CMO

Het aantal 65-plussers ten opzichte van het aantal 20 tot en met 64-jarigen wordt de ‘grijze druk’ genoemd. De grijze druk is in 2006 in de provincie Groningen iets hoger dan landelijk (respectievelijk 23,6 en 23,2).

In Slochteren is de grijze druk in 2006 nog lager dan provinciaal, te weten 22,5. De prognose is echter dat de grijze druk hier sterker zal stijgen dan provinciaal, waardoor Slochteren in 2010 de provincie passeert. Ook hier geldt: de komst van Meerstad is niet meegenomen in de prognose.

Figuur 16: Grijze druk, 2006, 2010, 2015 en 2020, Slochteren en provincie

Bron IPB, 2004, CBS, 2007, bewerking CMO

3.1.6 Ontgroening en vergrijzing

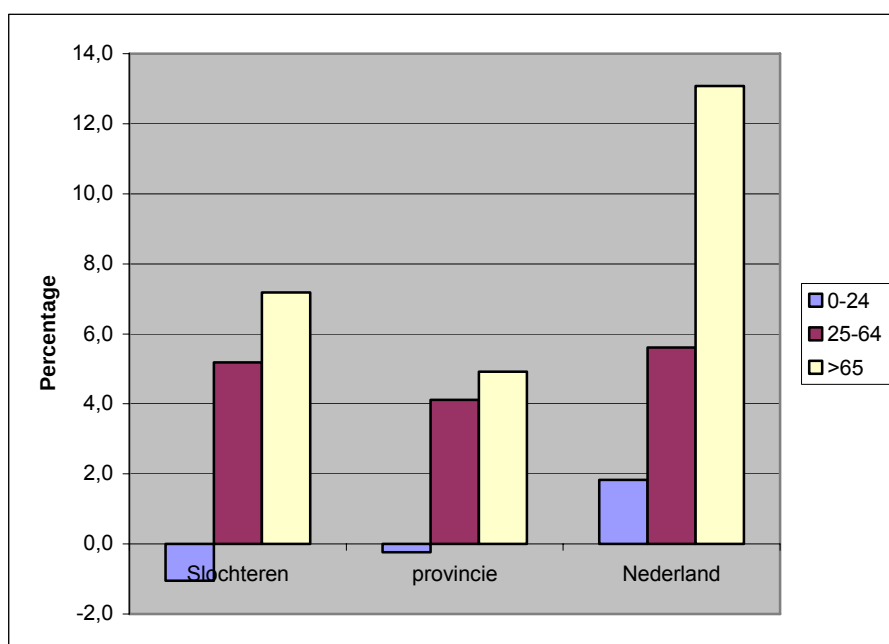
In Nederland is de laatste tien jaar het aantal 65-plussers met dertien procent gestegen. In Slochteren is deze toename in dezelfde periode kleiner, te weten ongeveer zeven procent. Het aantal jongeren (0 tot en met 24 jaar) is sinds 1996 landelijk met ongeveer twee procent toegenomen. In Slochteren nam het aantal jongeren met ruim een procent af. De groep 25- tot en met 64-jarigen is landelijk met ruim vijf procent gegroeid; voor Slochteren geldt hetzelfde.

Tabel 38: Aantal inwoners per leeftijdsgroep in 1996 en 2006, gemeente Slochteren

	1996	2006
0-24 jaar	4.465	4.418
25-64 jaar	8.044	8.461
65 jaar en ouder	1.921	2.059

Bron: CBS, 2007

Figuur 17: Percentueel verschil 1996-2006 per leeftijdsgroep, Slochteren, provincie en Nederland

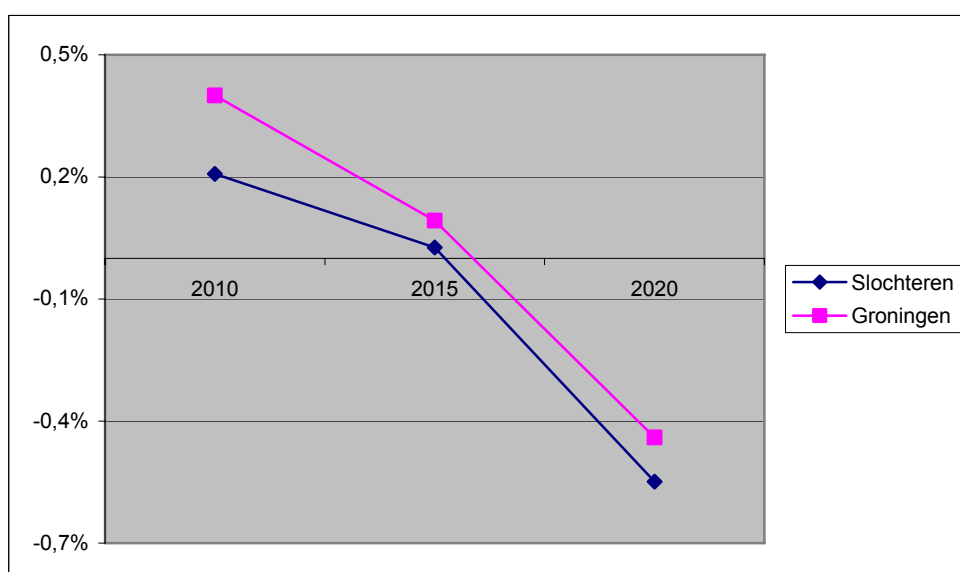

Bron: CBS, 2007

3.1.7 Bevolkingsprognose voor 2010 en 2020

Volgens de bevolkingsprognoses van het Interprovinciaal Bevolkingsmodel (2004) zal het aantal inwoners van de provincie Groningen in 2010 iets zijn toegenomen. Voor het jaar 2015 wordt verwacht dat het inwoneraantal ongeveer op het huidige niveau zal zijn en in de jaren daarna wordt een afname verwacht. De prognoses voor Slochteren laten een vergelijkbaar beeld zien. De verwachting is dat het aantal inwoners zal dalen na 2010. Voor 2010 wordt een kleine groei van 0,2 procent ten opzichte van 2006 verwacht, in 2015 is de bevolking nagenoeg hetzelfde als in 2006 en in 2020 is de bevolking met ongeveer een half procent afgenomen ten opzichte van 2006. Uit de Primos-prognose, die wel rekening houdt met de komst van Meerstad, valt af te leiden dat de bevolking met meer dan 25 procent toeneemt.

Figuur 18: Prognose bevolkingsmutatie 2010, 2015, 2020 ten opzichte van 2006, Slochteren en provincie

Bron: CBS, 2007; IPB, 2004

In de volgende tabel staan de prognoses voor de inwoneraantallen in 2010, 2015 en 2020 per leeftijdsgroep. De afname van het aantal jongeren (0-24 jaar) is in de tabel te zien. Dit geldt ook voor het aantal 25- tot 55-jarigen. Het aantal 55-plussers neemt toe. De 55-plussers zijn eveneens verdeeld in tienjaarsgroepen, zoals te zien is in het tweede deel van de tabel.

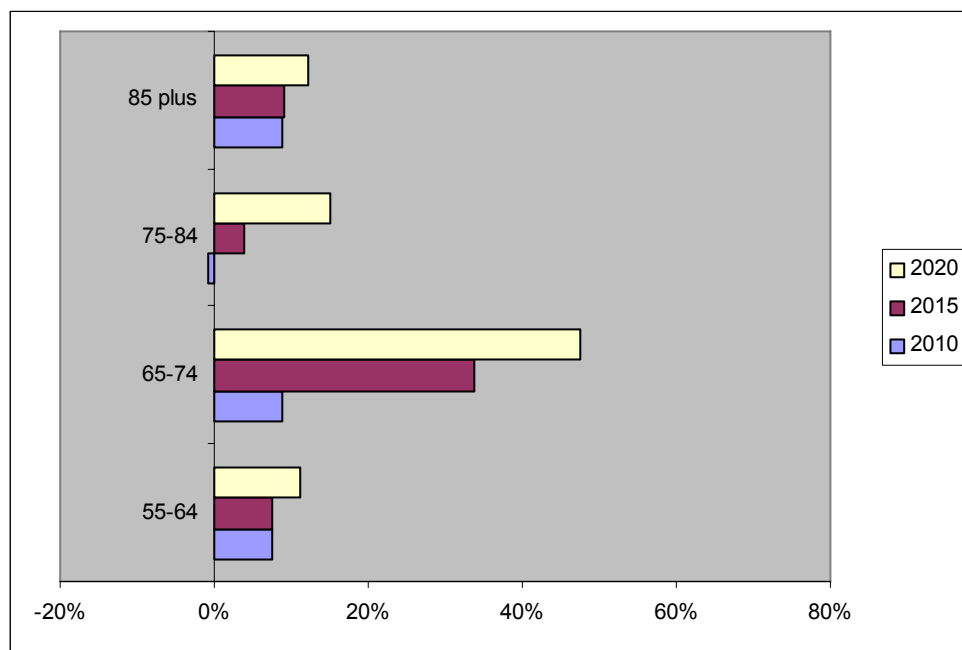
Tabel 39: Prognoses aantal inwoners 2010, 2015 en 2020 in leeftijdsgroepen Slochteren

	2006	2010	2015	2020
0-24 jaar	4.418	4.249	4.056	3.820
25-54 jaar	6.386	6.122	5.859	5.481
55-74 jaar	3.206	3.654	3.999	4.356
75 jaar en ouder	928	934	1.018	1.188
55-64 jaar	2.075	2.289	2.206	2.339
65-74 jaar	1.131	1.365	1.793	2.017
75-84 jaar	699	687	770	935
85 jaar en ouder	229	247	248	253
totaal 55 jaar en ouder	4.134	4.588	5.017	5.544
totale bevolking	14.938	14.959	14.932	14.845

Bron: CBS, 2007; IPB, 2004

De figuren 7 en 8 laten de prognoses zien voor het aantal 55-plussers (ingedeeld in tienjaarsgroepen) voor 2010, 2015 en 2020. In de eerste figuur staan de provinciale cijfers en in de tweede figuur die van Slochteren. In de provinciale figuur is te zien dat vooral het aantal ouderen in de leeftijd van 65 tot en met 74 jaar sterk zal toenemen.

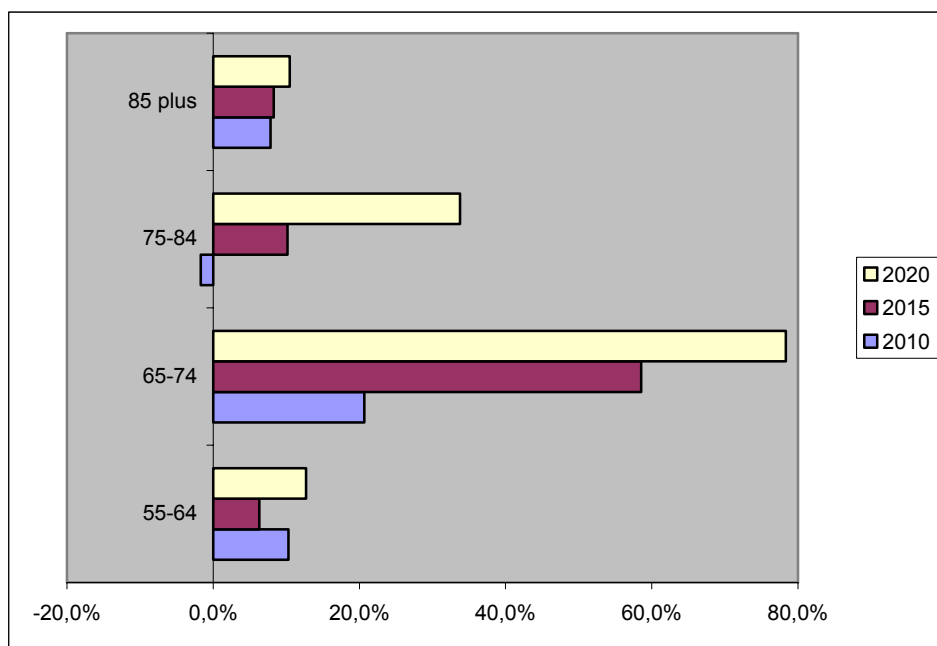
Figuur 19: Prognose percentuele verandering van het aantal ouderen ten opzichte van 2006, provincie

Bron: CBS, 2007; IPB, 2004

Overeenkomstig het provinciale beeld zal in Slochteren de groep 65- tot 75-jarigen sterk toenemen. De groep van 75 tot en met 84 jaar zal in 2010 eerst iets afnemen en pas in 2015 toenemen.

Figuur 20: Prognose percentuele verandering van het aantal ouderen ten opzichte van 2006, Slochteren

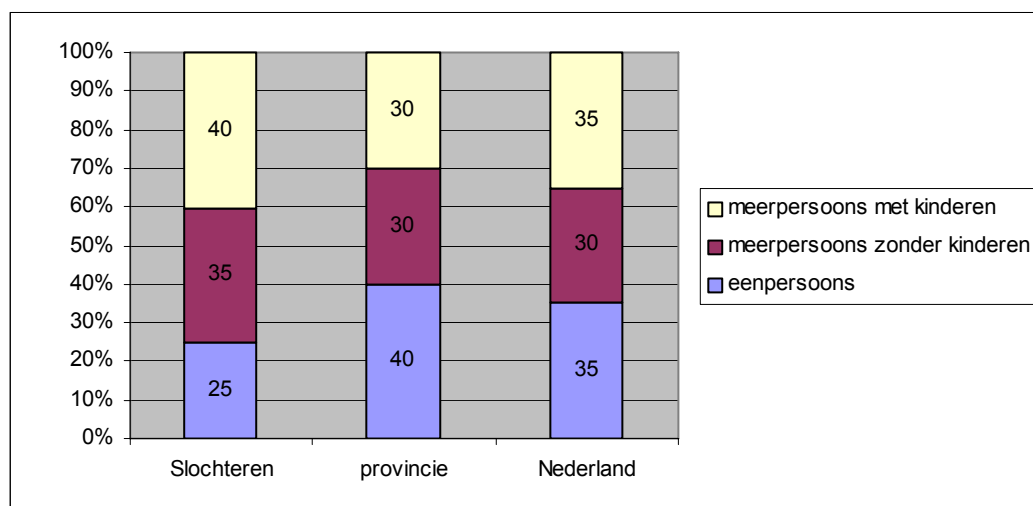

Bron: CBS, 2007; IPB, 2004

3.1.8 Huishoudentypen

De verdeling van de diverse typen huishoudens wijkt af van het provinciale gemiddelde. In Slochteren zijn er relatief minder eenpersoonshuishoudens. Daarentegen zijn er in Slochteren relatief meer meerpersoonshuishoudens met kinderen in vergelijking tot de provincie en de rest van Nederland.

Figuur 21: Huishoudentypen Slochteren, provincie en Nederland in 2006

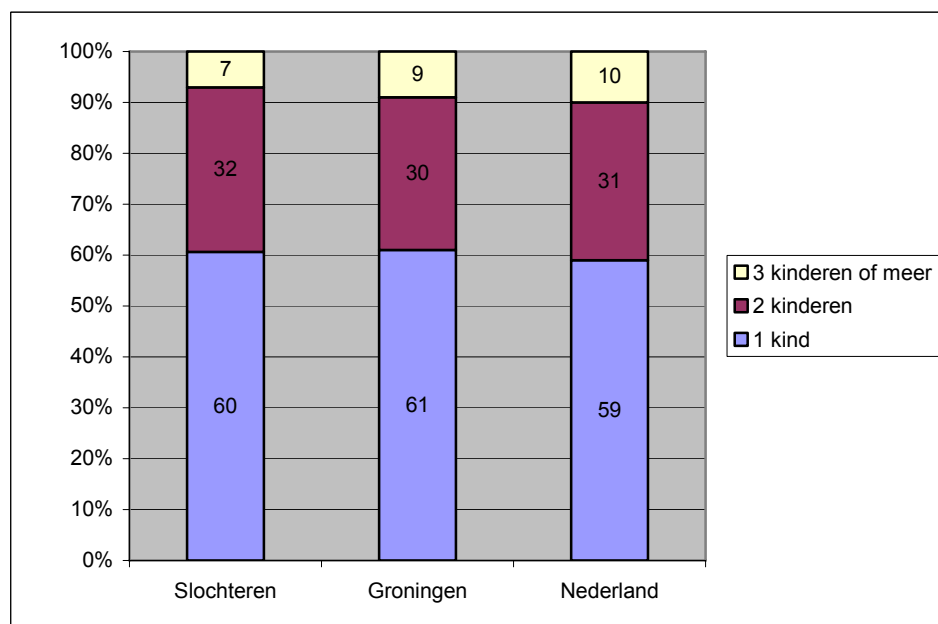
Bron: CBS, 2007

3.1.9 Eenouderhuishoudens

In Slochteren waren in 2006 driehonderd eenouderhuishoudens. Dit is een toename sinds 2001 van ongeveer twintig procent (landelijk nam het aantal toe met veertien procent).

In de figuur hieronder is te zien dat het in het merendeel van de gevallen gaat om huishoudens met één kind. Uit de vergelijking van het aantal kinderen per eenouderhuishouden met de provincie en Nederland blijkt dat er vrijwel geen verschillen zijn.

Figuur 22: Verdeling eenouderhuishoudens naar aantal kinderen in 2006, Slochteren, provincie en Nederland

Bron: CBS, 2007

3.1.10 Prognose aantal huishoudens

In de hele provincie Groningen is de verwachting dat het aantal *inwoners* tot 2020 licht zal dalen, maar dat het aantal *huishoudens* in die periode met vier procent zal toenemen.

In Slochteren neemt, zoals we eerder zagen, het aantal inwoners af (tabel 39). Daarentegen neemt het aantal huishoudens toe. Vooral het aantal ouderenuishoudens neemt toe. Het aantal huishoudens waarvan de hoofdbewoner in de leeftijdscategorie 25 tot en met 54 jaar valt, neemt af. Het aantal jonge huishoudens neemt toe. Ook hier moet gezegd worden dat er bij deze prognose geen rekening is gehouden met Meerstad.

Tabel 40: Prognose aantal huishoudens in Slochteren in 2010, 2015 en 2020

	2007	2010	2015	2020	2007-2020
0-24 jaar	82	89	96	97	+ 18,3%
25-54 jaar	3.186	3.075	2.942	2.760	- 13,4%
55-74 jaar	1.946	2.146	2.383	2.585	+ 32,8%
75+	634	647	704	830	+ 30,9%
Totaal	5.848	5.957	6.125	6.272	+ 7,3%

Bron: IPB, 2004

3.1.11 Aantal ouderen

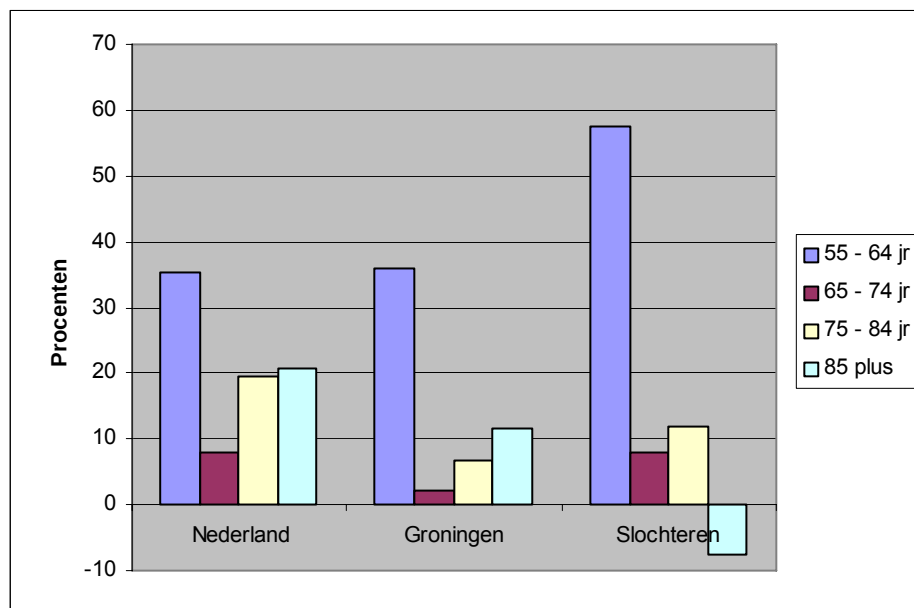
Landelijk en provinciaal maar zeker ook in Slochteren (bijna zestig procent) is vooral de groep 55- tot en met 64-jarigen in de periode 1996-2006 groter geworden. In tegenstelling tot de provincie en Nederland is het aantal 85-plussers in Slochteren met bijna acht procent afgenomen.

Tabel 41: Aantal 55-plussers, ingedeeld in leeftijdsgroepen, 1996 en 2006, Slochteren

	1996	2006
55-64 jaar	1.317	2.075
65-74 jaar	1.049	1.131
75-84 jaar	624	699
85 jaar en ouder	248	229

Bron: CBS, 2007

Figuur 23 Percentueel verschil aantal ouderen, 1996-2006 Slochteren, provincie, Nederland

Bron: CBS, 2007

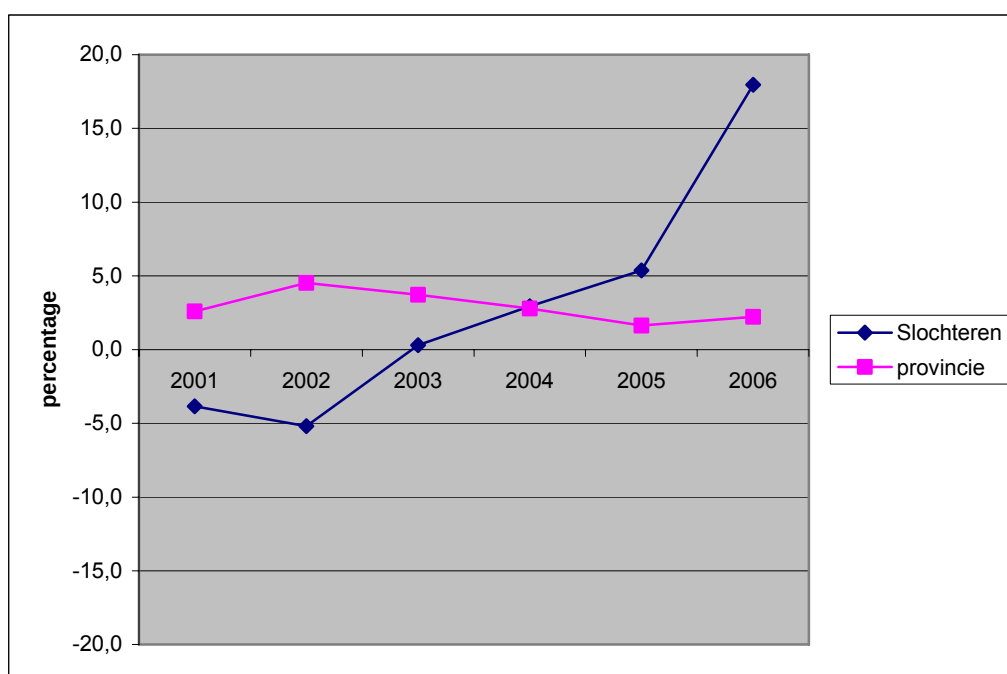
3.2 Werkgelegenheid, werkloosheid en inkomen

3.2.1 Ontwikkeling van het aantal banen

In 2000 waren er in Slochteren 3.402 banen en in 2006 4.047. In de volgende figuur is de percentuele ontwikkeling van het aantal banen ten opzichte van 2000 weergegeven, tot en met het jaar 2006. De percentuele ontwikkeling van Slochteren wordt vergeleken met die van de provincie.

In de periode 2001-2002 is er sprake van een afname van het aantal banen in Slochteren ten opzichte van het jaar 2000. Vanaf 2003 zijn er meer banen in de gemeente Slochteren dan in het jaar 2000. Het aantal banen stijgt vanaf dat moment jaarlijks. De ontwikkeling van het aantal banen in Slochteren in vergelijking met de provincie vertoont een geheel ander, zelfs tegengesteld, beeld. Waar het aantal banen in de provincie tussen 2002 en 2005 afneemt, neemt het aantal banen in de gemeente Slochteren toe. De provinciale werkgelegenheid herstelt zich na 2005, waardoor het aantal banen weer toeneemt ten opzichte van het jaar 2000. In Slochteren neemt het aantal banen na 2005 sterk toe.

Figuur 24: Percentuele ontwikkeling 2001-2006 van het aantal banen ten opzichte van 2000, Slochteren en provincie

Bron: PWR/LISA, 2007/www.arbeidsmarktgroningen.nl

3.2.2 Ontwikkeling werkgelegenheid per bedrijfstak

Vooral in de sectoren Industrie en Vervoer, opslag en communicatie is de werkgelegenheid in Slochteren toegenomen sinds 2001. In de sector Industrie is het aantal banen bijna verdrievoudigd. Dit heeft hoogstwaarschijnlijk te maken met de komst van het industrieterrein Rengerspark. Vooral bij de financiële instellingen is het aantal banen afgenomen.

Tabel 42: Percentueel verschil 2001-2006 aantal banen per bedrijfstak, Slochteren en provincie

	Slochteren	Provincie
Bouw	+ 30 %	- 10 %
Financiële instellingen	- 62 %	- 20 %
Horeca	- 14 %	- 3 %
Industrie	+ 292 %	- 12 %
Landbouw	- 18 %	- 10 %
Onderwijs	+ 15 %	+ 3 %
Openbaar vervoer	- 15 %	+ 5 %
Overige dienstverlening	- 18 %	+ 12 %
Reparatie van consumentenartikelen en handel	+14 %	- 1 %
Vervoer, opslag en communicatie	+ 71 %	- 6 %
Zakelijke dienstverlening	+ 46 %	+ 6 %
Zorg en welzijn	- 14 %	+ 11 %

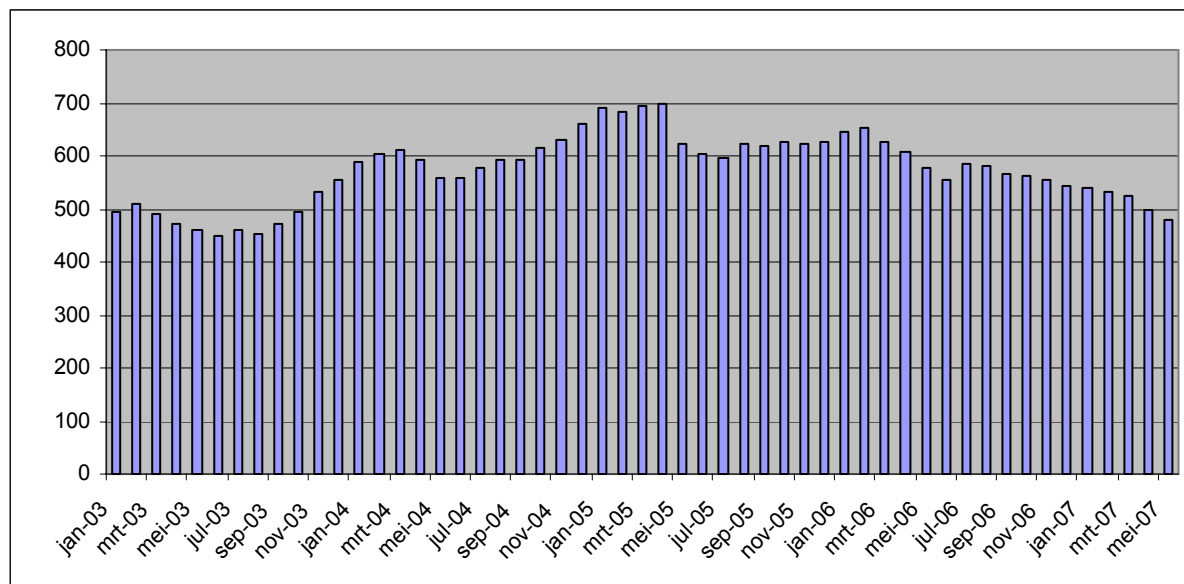
Bron: PWR/LISA, 2007/www.arbeidsmarktgroningen.nl

3.2.3 Werkloosheid: aantal niet werkende werkzoekenden

Het aantal werkzoekenden verschilt per seizoen. In de volgende figuur wordt per maand het aantal mensen weergegeven dat als werkzoekend staat ingeschreven.

Voor de gemeente Slochteren geldt dat in 2003 qua aantallen werkzoekenden het laagste punt is bereikt. Na een 'piek' in 2005 neemt het aantal werkzoekenden af tot bijna het niveau in 2003.

Figuur 25: Aantal niet werkende werkzoekenden per seizoen, 2003-2007, Slochteren

Bron: www.arbeidsmarktgroningen.nl, PWR/LISA, 2007

In de volgende tabellen worden de werkzoekenden percentueel verdeeld naar verschillende kenmerken: geslacht, leeftijd, duur van de werkloosheid, opleiding en fasering. Het betreft hier uiteraard alleen de geregistreerde werkzoekenden. In de provincie Groningen is 53 procent van de ingeschreven werkzoekenden man. Ook in de gemeente Slochteren is het grootste gedeelte van de ingeschreven werkzoekenden man, te weten 58 procent.

In onderstaande tabel staat ook het percentage binnen elke groep. Dit percentage geeft aan welk deel van alle mannen of vrouwen tussen de 15 en 65 jaar werkzoekend is. Van alle mannen in Slochteren in de leeftijd 15 tot 65 jaar is vier procent werkzoekend, bij de vrouwen is dit drie procent.

Tabel 43: Percentage niet werkende werkzoekenden per geslacht, december 2006

	man	vrouw
Slochteren	58 %	42 %
provincie	53 %	47 %
Nederland	48 %	52 %
percentage binnen de groep, Slochteren	4 %	3 %

Bron: CWI, 2007

In Slochteren zijn de meeste werkzoekenden ouder dan 50 jaar. Landelijk en provinciaal geldt eveneens dat de meeste werkzoekenden tot deze leeftijdsgroep behoren. Echter, deze groep is in Slochteren relatief groot in vergelijking met de provincie (respectievelijk 39 procent en 34 procent).

Tabel 44: Percentage niet werkende werkzoekenden per leeftijdsgroep, december 2006

	tot 23 jaar	23-40 jaar	40-50	50-66
Slochteren	5 %	32 %	23 %	39 %
provincie	6 %	34 %	26 %	34 %
Nederland	4 %	29 %	27 %	40 %

Bron: CWI, 2007

De meeste werkzoekenden uit Slochteren (45 procent) zijn langer dan twee jaar werkloos, blijkt uit onderstaande tabel. Dit komt niet overeen met het provinciale (twintig procent) en landelijke beeld (negentien procent).

Tabel 45: Percentage niet werkende werkzoekenden naar duur werkloosheid, december 2006

	< 1 jaar	1-2 jaar	> 2 jaar
Slochteren	37 %	19 %	45 %
provincie	51 %	29 %	20 %
Nederland	52 %	29 %	19 %

Bron: CWI, 2007

De meeste werkzoekenden in Slochteren hebben een havo-,vwo- of mbo-opleiding. Dit komt overeen met de landelijke verdeling van het opleidingsniveau van werkzoekenden.

Tabel 46: Percentage niet werkende werkzoekenden naar opleiding, december 2006

	lager	vmbo	havo/vwo/mbo	hbo/wo
Slochteren	8 %	29 %	49 %	15 %
provincie	10 %	31 %	42 %	17 %
Nederland	18 %	32 %	35 %	16 %

Bron: CWI, 2007

De meeste werkzoekenden hebben een fase 3-classificering (moeilijk bemiddelbaar). Dit komt overeen met het provinciale en landelijke beeld.

Met ingang van 1 januari 2007 is de classificering van werkzoekenden gewijzigd: route A betekent dat iemand makkelijk plaatsbaar is op de arbeidsmarkt en route B staat voor mensen die dat niet zijn.

Tabel 47: Percentage niet werkende werkzoekenden naar fasering, december 2006

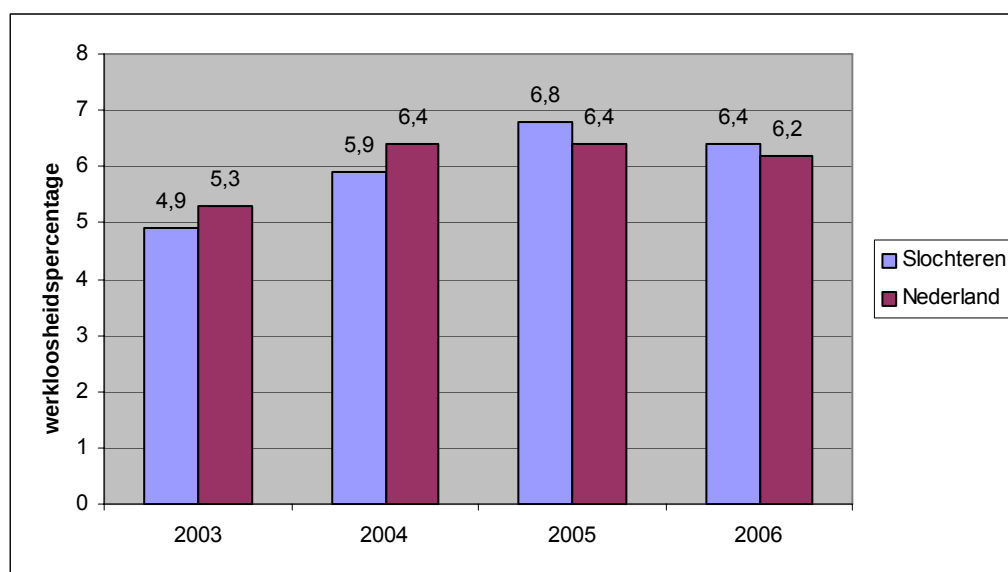
	fase 1	fase 2	fase 3	fase 4
Slochteren	16 %	23 %	32 %	29 %
provincie	14 %	21 %	43 %	23 %
Nederland	12 %	24 %	35 %	29 %

Bron: CWI, 2007

3.2.4 Werkloosheidspercentage

In Nederland bedroeg het werkloosheidspercentage in 2006 ruim 6. Het percentage is zowel in Nederland als de gemeente Slochteren gestegen in de periode 2003-2005, daarentegen viel in het jaar 2006 een lichte daling te zien. In Slochteren is het percentage hoger dan landelijk. De algehele trend van werkloosheid binnen de gemeente Slochteren is vergelijkbaar met die van Nederland.

Figuur 26: Werkloosheidspercentage 2003-2006, Slochteren en Nederland

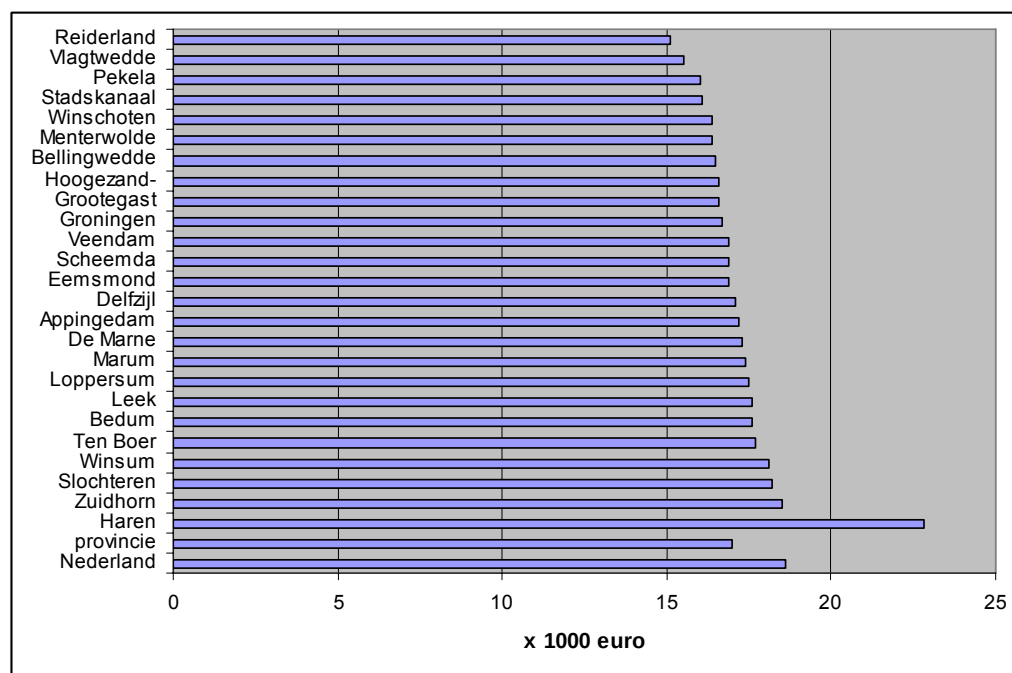

Bron: CBS, 2007

3.2.5 Inkomen: gemiddeld besteedbaar inkomen

In Nederland bedroeg het gemiddeld besteedbaar inkomen in 2003 (het bruto inkomen na aftrek van heffingen, premies en overdrachten) per persoon met 52 weken inkomen 18.600 euro. In de provincie ligt dit lager, namelijk 17.000 euro. Het inkomen van de inwoners van Slochteren is hoger dan het provinciaal gemiddelde, namelijk 18.200 euro. In de volgende figuur is het gemiddeld besteedbaar inkomen van alle Groninger gemeenten weergegeven.

Figuur 27: Gemiddeld besteedbaar inkomen per persoon (met 52 weken inkomen), gemeenten, provincie en Nederland, 2003

Bron: CBS, 2007

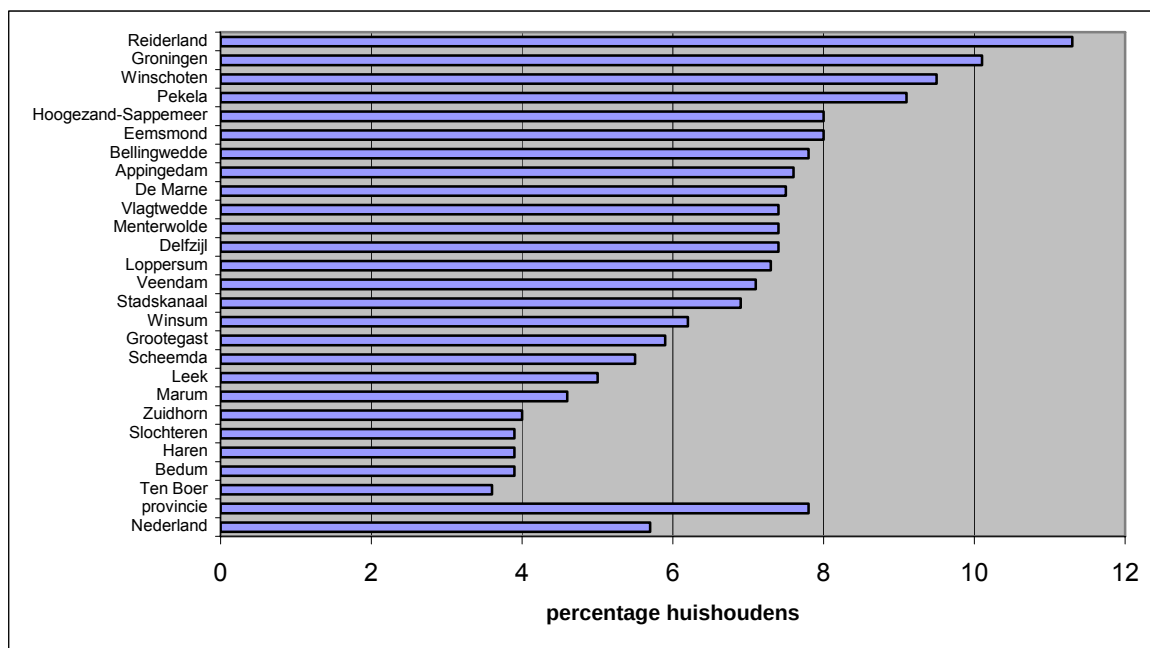
3.2.6 Inkomen: armoede (huishoudens met een laag inkomen)

In de Armoedemonitor van het Sociaal en Cultureel Planbureau worden inkomensgrenzen gebruikt die een indicatie geven van de armoede in ons land; één van die grenzen is de lage inkomensgrens.

De lage inkomensgrens: gebaseerd op de koopkracht van een eenpersoonshuishouden met een bijstandsuitkering in 1979 (toen was de koopkracht op zijn hoogst). De inkomens van huishoudens worden gecorrigeerd voor de diverse samenstellingen van de huishoudens. De lage inkomensgrens is het meest geschikt voor vergelijkingen over de tijd.

In 2003 was de lage inkomensgrens voor een alleenstaande 10.200 euro per jaar (dit is 850 euro per maand). Om de omvang van de armoede te bepalen wordt uitgegaan van het aantal huishoudens dat een laag inkomen heeft. In Nederland was het aantal huishoudens met een laag inkomen in 2003 ongeveer 655.000. Dit is ruim negen procent van het totaal aantal huishoudens. In de provincie Groningen waren er in hetzelfde jaar zo'n 23.400 huishoudens die van een laag inkomen rondkwamen. Dit is tien procent van het totale aantal huishoudens in de provincie. In de provincie Groningen zijn dus relatief meer huishoudens met een laag inkomen dan gemiddeld in Nederland. In de volgende figuur is voor alle gemeenten in de provincie Groningen het aandeel huishoudens met een laag inkomen weergegeven. In de figuur is te zien dat het aandeel huishoudens met een laag inkomen in Slochteren een van de laagste is binnen de provincie Groningen.

Figuur 28: Percentage huishoudens met een laag inkomen in 2003, per gemeenten, provincie Groningen en Nederland

Bron: CBS, 2007

Het percentage huishoudens dat langer dan drie jaar een laag inkomen heeft, was in Slochteren lager dan landelijk en provinciaal (zie tabel 48).

Tabel 48: Aantal en percentage huishoudens met langdurig (> drie jaar) een laag inkomen in 2000

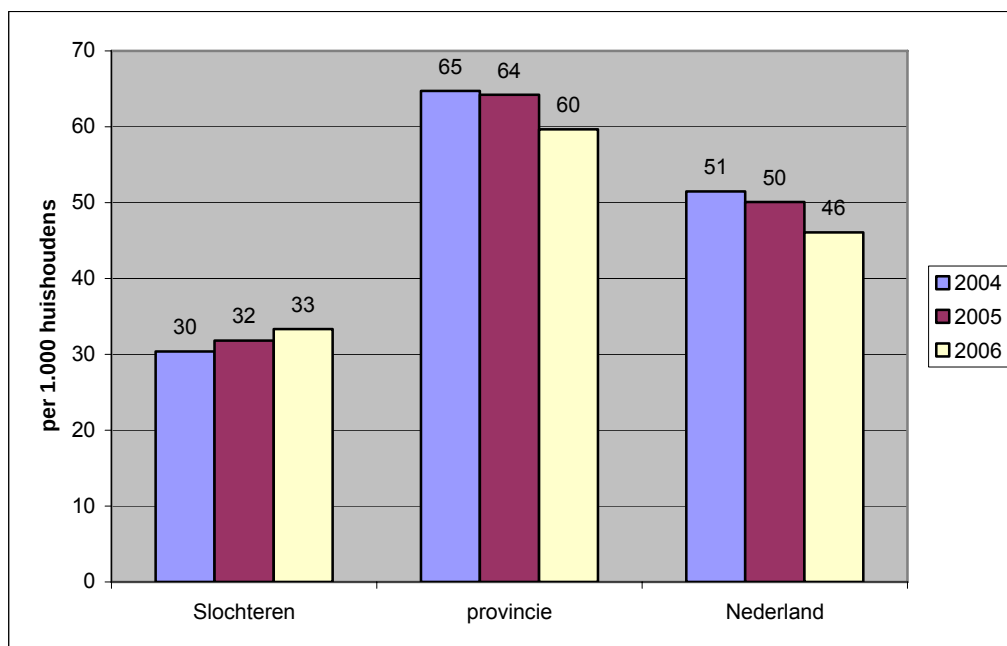
	aantal	percentage
Slochteren	500	3,9 %
provincie	18.300	7,8 %
Nederland	370.700	5,7 %

Bron: CBS, 2007

3.2.7 Uitkeringen

Het aantal bijstandsuitkeringen per duizend huishoudens is in Slochteren lager dan de landelijke en provinciale cijfers in de periode 2004 tot en met 2006. Wel is het aantal bijstandsuitkeringen per duizend inwoners gestegen in deze jaren, in tegenstelling tot de provinciale en landelijke cijfers.

Figuur 29: Bijstandsuitkeringen per duizend huishoudens 2004-2006, Slochteren, provincie en Nederland

Bron: CBS, 2007

Hierna volgen enkele tabellen met aantallen overige uitkeringen (per duizend inwoners). Telkens worden voor Slochteren, de provincie en Nederland de cijfers in een tabel weergegeven. In de tabellen staan de gegevens met betrekking tot de arbeidsongeschiktheidsuitkeringen.

Het aantal WAO-uitkeringen per duizend inwoners ligt in Slochteren op hetzelfde niveau als in Nederland en de provincie. Het aantal WAJONG-uitkeringen per duizend inwoners ligt in Slochteren lager dan in de provincie en is gelijk aan dat van Nederland. Het aantal WAZ-uitkeringen ligt daarentegen op een hoger niveau dan in de provincie en in Nederland⁸.

Tabel 49: Aantal WAO-uitkeringen per duizend inwoners van 15-64 jaar, 2003-2005

	2003	2004	2005
Slochteren	68	69	63
provincie	69	67	61
Nederland	70	67	62

Bron: CBS, 2007

⁸ WAO: Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering; Wajong: Wet arbeidsongeschiktheidvoorziening jonggehandicapten; WAZ: Wet arbeidsongeschiktheid zelfstandigen

Tabel 50: Aantal WAJONG-uitkeringen per duizend inwoners, 2003-2005

	2003	2004	2005
Slochteren	11	12	12
provincie	17	18	18
Nederland	12	13	13

Bron: CBS, 2007

Tabel 51: Aantal WAZ-uitkeringen per duizend inwoners 15-64 jaar, 2003-2005

	2003	2004	2005
Slochteren	10	9	8
provincie	6	5	5
Nederland	5	5	5

Bron: CBS, 2007

In de tabellen 52 en 53 staan de werkloosheidsuitkeringen. Het percentage WW-uitkeringen is in Slochteren lager dan in de provincie en Nederland. De IOAW- en IOAZ-uitkeringen⁹ zijn in tabel 53 in absolute aantallen weergegeven.

Tabel 52: Aantal WW-uitkeringen per duizend inwoners 15-64 jaar, 2003-2005

	2003	2004	2005
Slochteren	29	33	30
provincie	33	37	34
Nederland	26	29	28

Bron: CBS, 2007

Tabel 53: Aantal IOAW-/IOAZ-uitkeringen per duizend inwoners, 2003-2005

	2003	2004	2005
Slochteren	20	20	10
provincie	720	620	570
Nederland	18710	15870	13130

Bron: CBS, 2007

⁹ uitkeringen krachtens de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) en de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)

3.3 Veiligheid en criminaliteit

3.3.1 Subjectieve veiligheid

In deze paragraaf worden twee indicatoren voor veiligheid en criminaliteit gepresenteerd. In de eerste plaats een indicator die een beeld geeft van de subjectieve veiligheid ofwel het ervaren veiligheidsgevoel. Deze gegevens zijn niet op gemeenteniveau beschikbaar. Wel is te zien dat inwoners van de provincie Groningen zich over het algemeen veiliger voelen dan de gemiddelde Nederlander.

Tabel 54: Subjectieve veiligheid, 2005

	Politieregio Groningen	Nederland
Voelt zich wel eens onveilig	22 %	24 %
Voelt zich vaak onveilig	3 %	4 %
Mijdt bepaalde plekken vanwege onveiligheid	6 %	8 %
Doet uit veiligheid 's avonds de deur niet open	16 %	16 %
Laat waardevolle spullen thuis uit angst beroving	11 %	14 %
Rijdt of loopt om om onveilige plekken te mijden	6 %	7 %
Laat kinderen ergens niet heen gaan vanwege onveiligheid	16 %	19 %

Bron: Politiemonitor Bevolking, 2005

3.3.2 Misdrijven

Wat het aantal misdrijven¹⁰ betreft zien we dat er sprake is van een daling in de periode 2004 tot en met 2006. Met name het aantal misdrijven in de categorieën 'woning/gebouwen' en 'overige' zijn afgenomen. Het totaal aantal misdrijven vertoont na 2004 een constante daling.

Relatief gezien is het totaal aantal misdrijven (per tienduizend inwoners) in Slochteren laag (139): aanzienlijk lager dan in de stad Groningen (638 misdrijven totaal per tienduizend inwoners) en lager dan gemiddeld in de provincie (381). Het aantal misdrijven per tienduizend inwoners in Slochteren is alleen hoger dan in de aangrenzende gemeente Ten Boer (113).

Tabel 55: Aantal misdrijven in de gemeente Slochteren, provincie en Nederland, 2003 – 2006, naar type misdrijf

	2003	2004	2005	2006	provincie 2006	Nederland 2006
Totaal	247	289	229	207		
Zedenmisdrijven	5	10	7	6		
Geweldsmisdrijven	46	52	55	55		
Vervoermiddelen	70	110	58	65		
Woning/Gebouwen	109	105	94	63		
Drugshandel	2	4	1	2		
Fraude	11	8	9	16		
Overige	4	0	5	0		
Totaal - per 10.000 inwoners	163,3	193,9	153,5	138,6	380,7	414,3
Zedenmisdrijven - per 10.000 inwoners	3,3	6,7	4,7	4,0	6,5	5,7
Geweldsmisdrijven - per 10.000 inwoners	30,4	34,9	36,9	36,8	82,8	68,4
Vervoermiddelen - per 10.000 voertuigen	46,3	73,8	38,9	43,5	?	?
Woning/Gebouwen - per 10.000 woningen/gebouwen	72,1	70,4	63,0	42,2	?	?
Drugshandel - per 10.000 inwoners	1,3	2,7	0,7	1,3	10,1	7,3
Fraude - per 10.000 inwoners	7,3	5,4	6,0	10,7	21,8	18,6
Overige - per 10.000 inwoners	2,6	0,0	3,4	0,0	47,0	39,4

Bron: AD-misdaadmeter, 2007

¹⁰ Van de in dit onderzoek opgenomen misdrijven is in alle gevallen een proces-verbaal opgemaakt.

Absoluut gezien worden de meeste misdrijven gepleegd door de inwoners van Harkstede, daar wonen, na Siddeburen, de meeste mensen. De inwoners van Froombosch plegen relatief gezien de meeste misdrijven. Dit gemiddelde is veel lager dan het provinciale gemiddelde en wordt daarmee enigszins genuanceerd.

Tabel 56: Aantal misdrijven per wijk, 2006

	totaal	inwoners	per 10.000 inwoners
Slochteren	28	2.490	112
Kolham	23	1.460	158
Froombosch	20	870	230
Schildwolde	19	1.570	121
Siddeburen	39	3.760	104
Harkstede	67	3.580	187
Overschild	8	680	118
Hellum	3	520	58
Totaal gemeente Slochteren	207	14.930	139

Bron: AD-misdaadmeter 2006

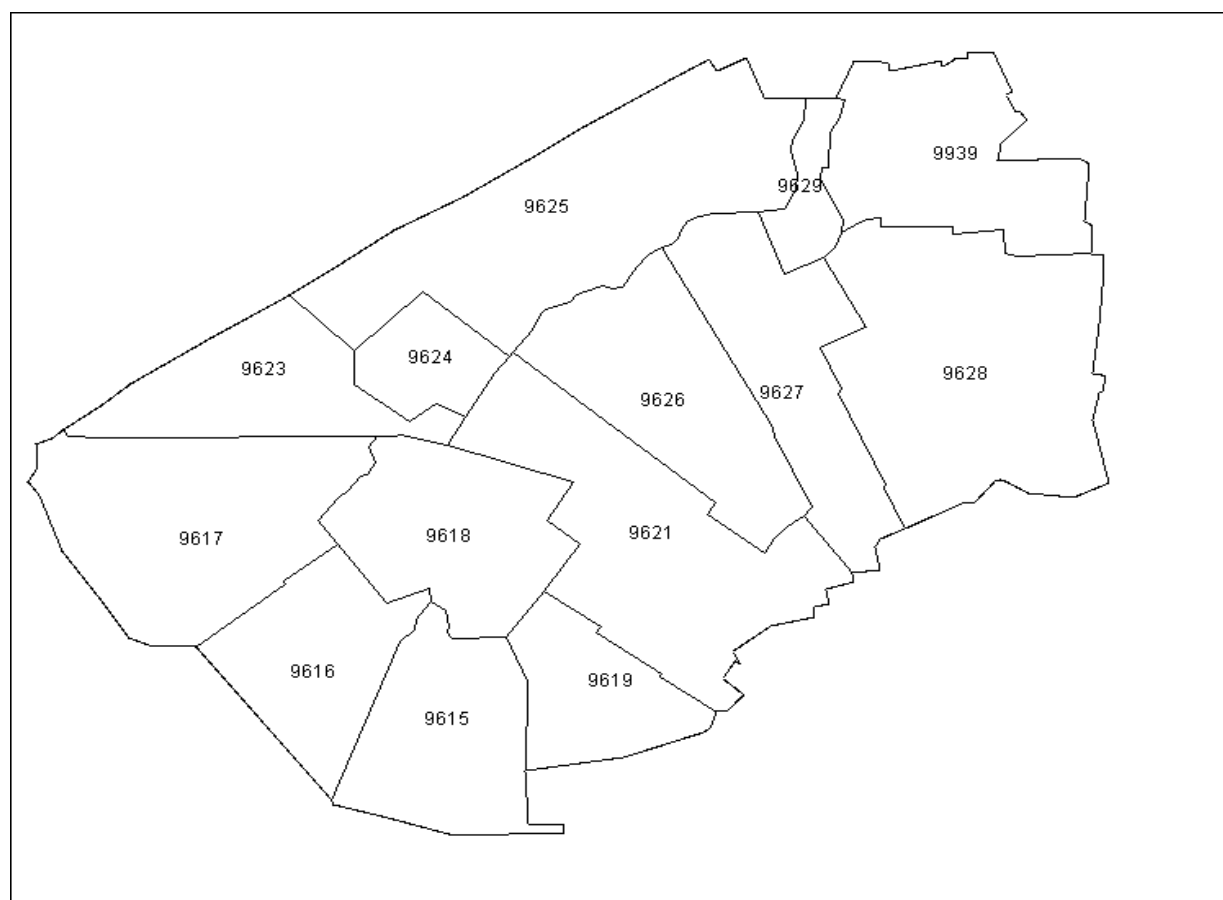
Bijlage 1: wijken en dorpen in de gemeente Slochteren

De indeling van het CBS is gebaseerd op de zescijferige postcode, deze loopt niet parallel aan de viercijferige postcode-indeling.

Slochteren

buurt/wijk/dorp volgens CBS-indeling	wijknr. CBS	meest voorkomende postcode	aantal buurt/wijk inwoners in dit rapport	postcode	aantal inwoners
Gemeente Slochteren			14.940		14.930
Slochteren			2.490 Slochteren	9618	2.540
Slochteren	0	9621	2.240	9621	
's-Gravenschans en Ruiten	0	9621	110		
Verspr. huizen in de Hooilandspolder	0	9621	140		
Kolham			1.460 Kolham	9615	1.480
Kolham	0	9615	940		
Rengerslaan	0	9615	180		
Knijpslaan	0	9615	300		
Verspr. huizen t.z. van Kolham	0	9615	40		
Froombosch			870 Froombosch	9619	850
Froombosch	0	9619	740		
Verspr. huizen t.o. van Slochteren	0	9619	130		
Schildwolde-Hellum			2.100 Schildwolde-Hellum	9626	2.130
Schildwolde	1	9626	1.320	9627	
Meenteweg	1	9626	160		
Verspr. huizen t.n. van het Sid.k.	1	9626	40		
Verspr. huizen in De Zanden	1	9626	50		
Hellum	1	9627	520		
Siddeburen			3.760 Siddeburen	9628	3.740
Siddeburen	2	9628	2.850	9629	
Oudeweg, Hoofdwegen en Oosterw.w.	2	9628	160	9939	
Verspr. huizen in het Sidd.veen	2	9628	130		
Steendam	2	9629	170		
Tjuchem	2	9939	170		
Verspr. huizen t.n. van Siddeburen	2	9939	280		
Harkstede			3.580 Harkstede	9616	3.490
Harkstede	3	9617	1.920	9617	
Scharmer	3	9617	900	9623	
Hamweg	3	9617	210		
Verspr. huizen in het Westen	3	9617	280		
Borgweg (gedeeltelijk)		9616	160		
Verspr. huizen t.o. van Hamweg	3	9618	110		
Overschild			690 Overschild	9624	690
Overschild	4	9625	310	9625	
Verspr. huizen Overschild	4	9625	370		

Bijlage 2: Ligging postcodegebieden in gemeente Slochteren

GEMEENTE
SLOCHTEREN